
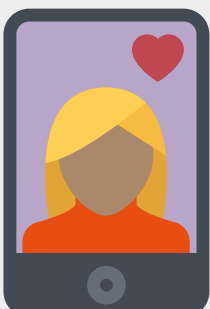

Populärversion av Lupp 2022

ENKÄTFABRIKEN

**VARBERGS
KOMMUN**

”Jag tror att man måste prata med unga om hur de kan påverka och varför de ska påverka. För om man inte är insatt i ämnet är man oftast inte så intresserad och då brukar man inte vilja göra något åt det.”

- Tjej, högstadiet

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen som nu är lag och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. Sveriges ungdomspolitiska mål är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. I det ungdomspolitiska handlingsprogrammet togs även tre prioriterade områden fram: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa. En viss modifiering har gjorts sedan dess, och de nuvarande prioriterade områdena är: ungas etablering i arbets- och samhällslivet, ungas makt och delaktighet samt ungas fritid, organisering och välmående.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Varbergs kommun. Några sammanfattade reflektioner presenteras dock här.

Fritiden i Varbergs kommun

Majoriteten av ungdomarna i Varbergs kommun är nöjda med sin fritid. Totalt 89 % både i högstadiet och gymnasiet svarar att de är nöjda med fritiden. Killar är dock mer nöjda med sin fritid än vad tjejer är. Andelen killar som är nöjda med fritiden har även ökat sedan 2018, medan tjejer är ungefär lika nöjda som tidigare. Skillnaden mellan könen gällande nöjdhet med fritiden har alltså ökat. När det kommer till hur mycket det finns att göra på fritiden är ungdomarna i Varberg mer nöjda än rikssnittet för Lupp 2022. Killar är mer nöjda än tjejer, men tjejer är mer nöjda än år 2018. Det ställdes även en fråga om ungdomarna saknar aktiviteter där de bor, och i så fall vad som saknas. Bland de saker som nämns finns bland annat fler mötesplatser och att det ska vara billigare med olika fritidsaktiviteter.

Även när det kommer till var ungdomarna brukar göra på fritiden syns vissa könsskillnader, framför allt avseende andelen som spelar tv-spel, onlinespel eller data-spel. Detta gör killar varje vecka i klart högre grad än tjejer. 80 % av tjejerna och 90 % av killarna brukar träna varje vecka, och 59-63 % är ute i naturen lika ofta. Över tid syns generellt inga större skillnader kring ungas fritidsvanor.

Inflytande i skolan och kommunen

Andelen unga som vill vara med och bestämma om olika saker i skolan i Varberg är hög, medan andelen som upplever att de får vara med och bestämma är lägre. Gymnasieungdomarna i Varberg anser även i lägre grad än rikssnittet för Lupp 2022 att de får vara med och bestämma om olika saker, medan resultatet för högstadiet är mer likt rikssnittet. Ungdomarna i Varberg instämmer även i lägre grad än rikssnittet i att "Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar".

Totalt 36 % av både högstadie- och gymnasieungdomarna vill påverka i frågor som rör kommunen. Andelen som svarar att de vill påverka i kommunen har dock minskat tydligt sedan år 2018. Av de som vill påverka i kommunen svarar 51 % av tjejerna och

45 % av killarna att de inte vet till vem eller vart de ska vända sig om de vill påverka något. Bland de saker som ungdomarna vill påverka finns bland annat skolmaten, fritidsutbudet och trygghetsfrågor.

Vad som också framgår är att andelen som ser sig ha möjligheter att påverka i kommunen är lägre än andelen som vill påverka. Totalt 15 % av tjejerna och 18 % av killarna svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen.

Trygghet och utsatthet

I frågorna om trygghet syns tydliga könsskillnader. Killar har i högre grad än tjejer utsatts för olika typer av brott och otrygga situationer, som hot på sociala medier/IRL, stöld och misshandel. Högstadietjejer har dock i högst grad utsatts för sexuellt våld eller utnyttjande på sociala medier eller online. När det kommer till utsatthet för mobbning ser vi att tjejer, framför allt i högstadiet, utsatts under de senaste sex månaderna i högre grad än killar. Totalt 30 % av högstadietjejerna svarar att de utsatts enstaka gånger eller under en längre period. Av de som utsatts för mobbning svarar majoriteten att det skett i skolan, men en relativt stor andel har även utsatts på sociala medier.

Vidare framgår att tryggheten på de flesta platser i kommunen är hög och relativt oförändrad sedan 2018. Tryggheten är dock något lägre på stan, i kollektivtrafiken och på ungdomens hus/fritidsgårdar, främst bland tjejer. Högstadietjejer känner sig även mindre trygga än övriga i skolan.

Tydliga könsskillnader i hälsa

Liksom år 2018 framgår det i årets resultat att det finns tydliga könsskillnader när det kommer till ungas hälsa. Totalt 79 % av killarna och 54 % av tjejerna svarar att de mår ganska eller mycket bra. Andelen tjejer som mår mycket eller ganska bra har även minskat sedan 2018, medan killar mår ungefär lika bra som tidigare. Tjejer uppger därutöver i högre grad än killar att de har regelbundna psykiska och somatiska besvär, som stress, nedstämdhet och huvudvärk. 61 % av tjejerna och 21-24 % av killarna svarar att de känt sig stressade flera gånger i veckan eller oftare under de senaste sex månaderna. Majoriteten av tjejerna tror själva att deras psykosomatiska besvär beror på skolarbete.

Jämfört med 2018 ser vi också att andelen tjejer med regelbundna besvär ökat något, medan killar har besvär med huvudvärk, nedstämdhet och stress i något lägre grad än tidigare. Vi ser också att andelen unga med regelbundna besväri Varberg är på en något lägre nivå än rikssnittet. Vad gäller träning och motion framkommer att ungdomarna i Varberg tränar minst flera gånger i veckan i hög grad (66-79 %), vilket är högre än rikssnittet.

Snusning bland unga ökar, rökning minskar

I Varberg ser vi att gymnasiekillar är den grupp där störst andel röker cigaretter och snusar minst en gång per vecka. Över tid kan vi se att snusning har ökat bland både tjejer och killar, en trend som även ses i den nationella droganeundersökningen och flera regionala undersökningar. Andelen som röker har däremot minskat, och även andelen som dricker alkohol är på något lägre nivåer jämfört med 2018.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2022 genomförts i Varbergs kommun på högstadiet i årskurs 8 samt på gymnasiet i årskurs 2. Undersökningen genomfördes under hösten 2022 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Varbergs kommun.

I denna populärversion redovisas endast utvalda frågor. För en mer heltäckande bild av ungdomarnas situation i Varberg hänvisar vi till huvudrapporten.

Svarsfrekvens

Totalt har 528 elever av 766 på högstadiet i årskurs 8 svarat på undersökningen. Svarsfrekvensen på högstadiet är således 69 %. På gymnasiet i årskurs 2 har 435 elever svarat på enkäten, utav totalt 718 elever. Detta ger en svarsfrekvens om 61 %.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

Rapporten innehåller därutöver fördjupad analys i form av sambandsanalyser. De fördjupningsområden som valts ut av Varbergs kommun är: "Fördjupat om ungas fritid" och "Fördjupat om ungas inflytande". Även frågan om ungas hälsa har analyserats. Därutöver lyfts skillnader utifrån ytterligare bakgrundsvariabler utöver kön och ålder i ytterligare frågor i rapporten, även i denna populärversion. Kommunen har också valt att analysera skillnader mellan bostadsorter i de två valda fördjupningsområdena. Avslutningsvis i denna populärversion lyfts delar av vad som framkommit i de utvalda fördjupningsområdena.

Om de svarande:

14% totalt har en långvarig nedsatt funktion

92% födda i Sverige
1% födda i Norden
3% födda i Europa
5% födda utanför Europa

47% tjejer
51% killar
2% annan könstillhörighet

84% Heterosexuella
2% Homosexuella
4% Bisexuella
10% Övrigt/annat/vill ej svara

B. Fritid

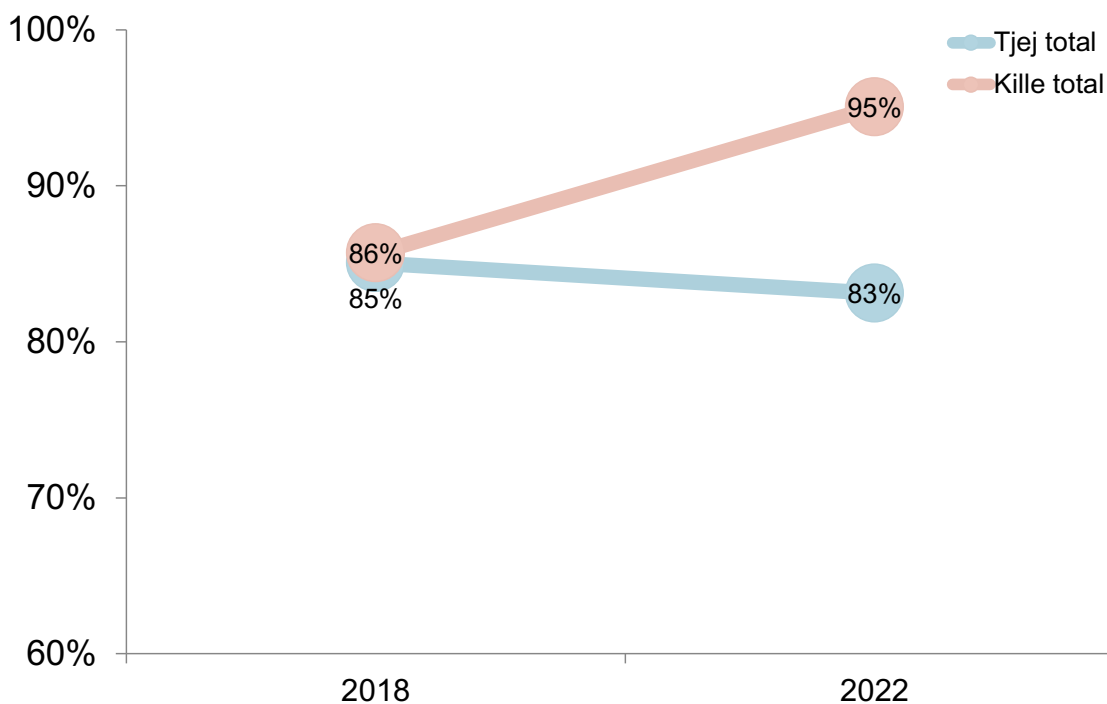
Frågor om fritid

I diagrammet nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Varbergs kommun. Killar är nöjdare än tjejer. Könsskillnaden är störst i gymnasiet.

Vi kan också se att andelen nöjda från år 2018 har ökat bland killar men är relativt oförändrad bland tjejer.

Genom ytterligare analyser framgår även att bland annat ekonomi, bakgrund och funktionsvariation samvarierar med ungas syn på fritiden, se mer om detta på sida 32-33.

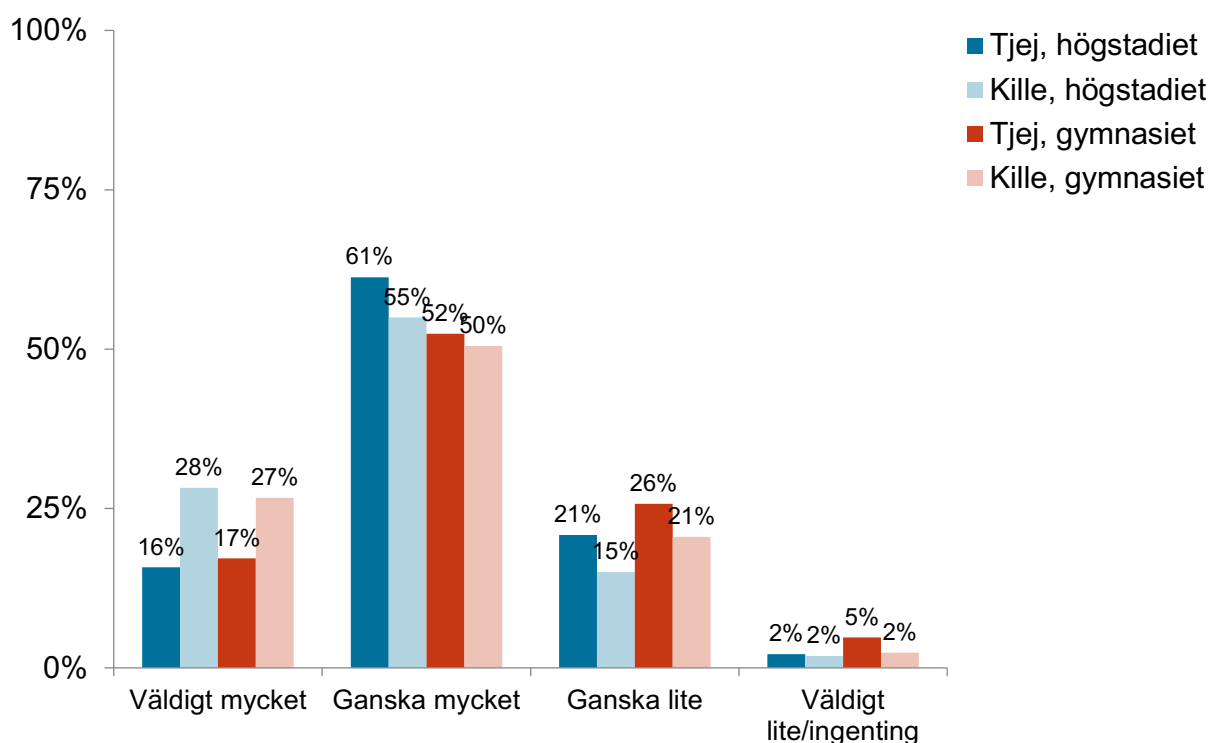
Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid

Utbud av fritidsaktiviteter

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer det att tjejerna är mindre nöjda med utbudet än killarna samt att högstadikillarna är den nöjdaste gruppen. Gymnasietjejer svarar i högst grad att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra på fritiden. Över tid har andelen tjejer som är nöjda med hur mycket det finns att göra på fritiden ökat. Andelen nöjda killar är på en liknande nivå som tidigare.

Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

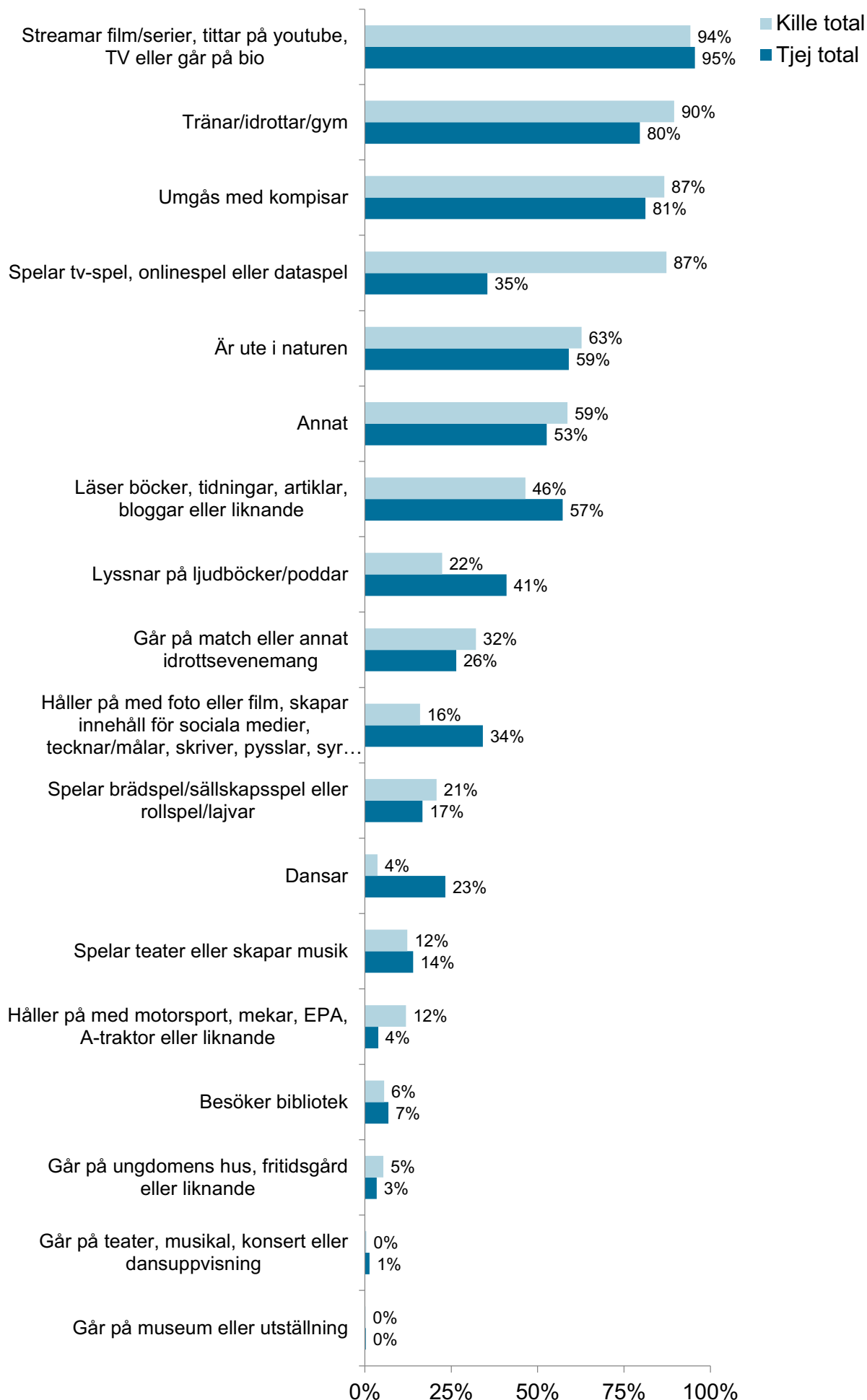
Vad ungdomarna gör och hur ofta

I diagrammet på följande sida redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att en stor majoritet av både killarna och tjejerna, 94-95 %, brukar streama film/serier, titta på youtubetv eller gå på bio. 90 % av killarna och 80 % av tjejerna brukar även träna/idrotta och 59-63 % brukar vara ute i naturen. Mellan 81-87 % umgås med kompisar.

Vad gäller tv-, online- eller dataspel svarar 87 % av killarna att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande siffra för tjejerna är 35 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de läser, lyssnar på ljudböcker/poddar och dansar. Tjejer håller även på med foto/film, skapar innehåll på sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar eller syr i högre grad än vad killar gör.

Andelen tjejer som läser minst en gång i veckan har ökat något från år 2018. Andelen killar som håller på med foto/film, skapar innehåll på sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar eller syr har minskat något från år 2018.

Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

Vilka aktiviteter som saknas

Ungdomarna svarade även på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Runt 25 % av ungdomarna tycker att det saknas aktiviteter, utan några större skillnader mellan ålder och kön. De som saknar aktiviteter kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Många av ungdomarna kommenterar att de saknar olika sporter, till exempel dans, basket, volleyboll, boxning och amerikansk fotboll. Det finns också de som önskar ett bredare utbud generellt, varav ett par påpekar att fotboll är det enda som finns. Andra efterfrågar mer saker att göra under vintern.

Mötesplatser av olika slag önskas också av flera ungdomar. Det som främst efterfrågas är någonstans där de kan umgås med sina vänner, till exempel fritidsgårdar. Flera ungdomar vill även ha gratis aktiviteter och billigare aktiviteter, till exempel billigare paddel.

"Allt möjligt, det finns ytterst få saker att göra under vinter halvåret."

- Kille, gymnasiet

"Ett ställe man kan hänga på när man inte vill vara hemma hos någon annan där det finns saker att göra."

-Tjej, gymnasiet

"Vet inte, det finns inte många saker att göra, det blir mest bara att gå runt när man hänger med kompisar."

- Kille, högstadiet

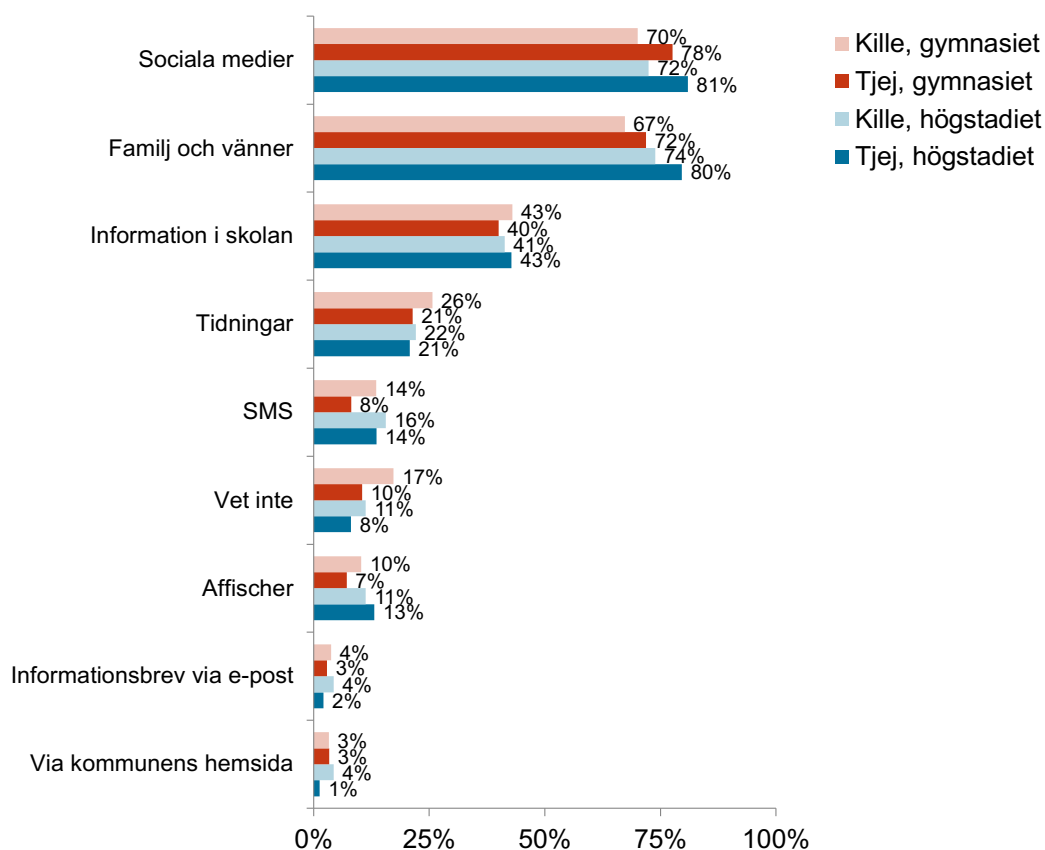
"Mer fritidsaktiviteter som är gratis eller inte kostar så mycket."

-Tjej, högstadiet

Information om vad som händer i Varberg

I Varbergs kommun ställdes även en kommunspecifik fråga om hur ungdomarna tar del av information om vad som händer i kommunen. En klar majoritet av ungdomarna om mellan 67-81 % tar del av information via sociala medier och/eller från familj och vänner. Runt 40 % svarar därutöver att de får information via skolan. 21-26 % får information via tidningar, medan övriga alternativ är mindre vanliga.

Var får du tag i information om vad som händer i Varberg?

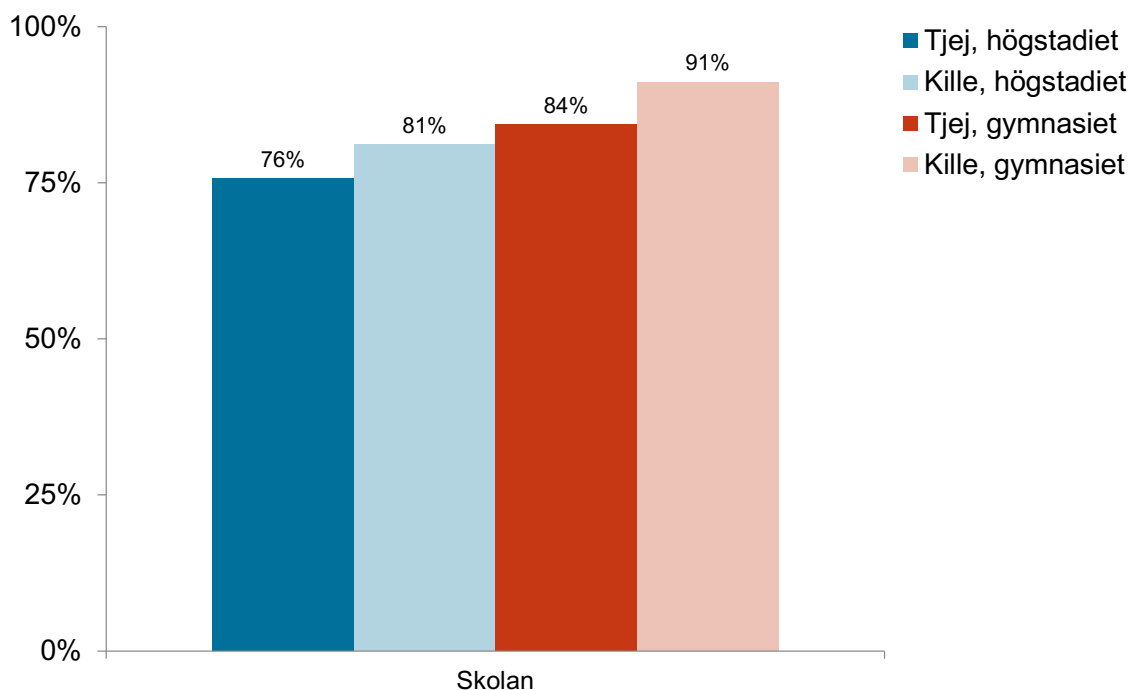
C. Skola

Nöjdhet med skolan

Ungdomarna fick även svara på en fråga om hur nöjda de är med skolan. En andel om totalt 78 % av högstadieungdomarna och 87 % av gymnasieungdomarna svarar att de är nöjda med skolan. Killar i respektive åldersgrupp är mer nöjda än tjejer i samma åldersgrupp.

Genom ytterligare analyser framgår även att resurssvaga unga¹ och unga som har en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom är mindre nöjda med skolan än övriga.

Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

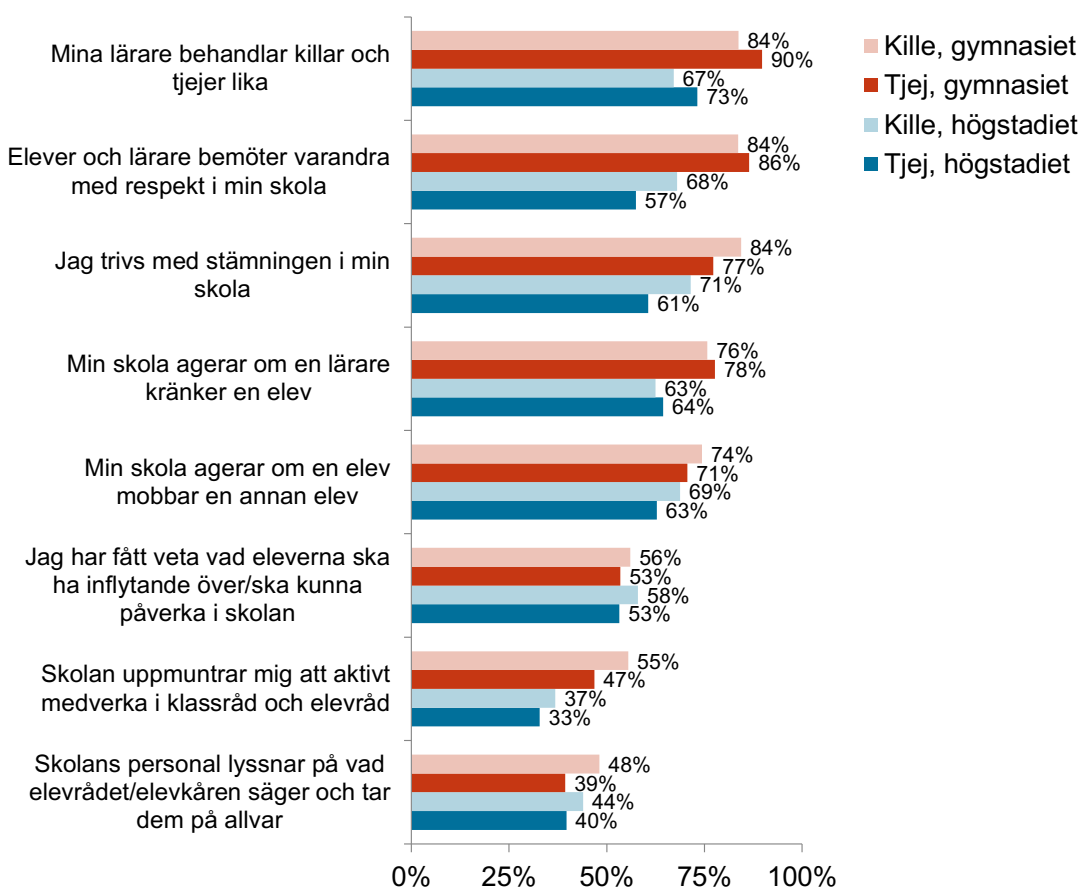

¹ De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

Trivsel och stämning

I frågorna som rör trivsel och stämning i skolan framkommer det att en andel om mellan 61-84 % av ungdomarna i Varberg instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Elever i gymnasiet trivs bäst, medan högstadieungdomarna, framförallt tjejer, trivs i lägre grad. I de flesta påståenden har gymnasieungdomarna en högre andel instämmande än högstadieungdomarna. Dock instämmer högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna i liknande grad i att "Skolans personal lyssnar på elevrådet/elevkåren och tar dem på allvar" samt "Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/kunna påverka i skolan".

Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-48 %.

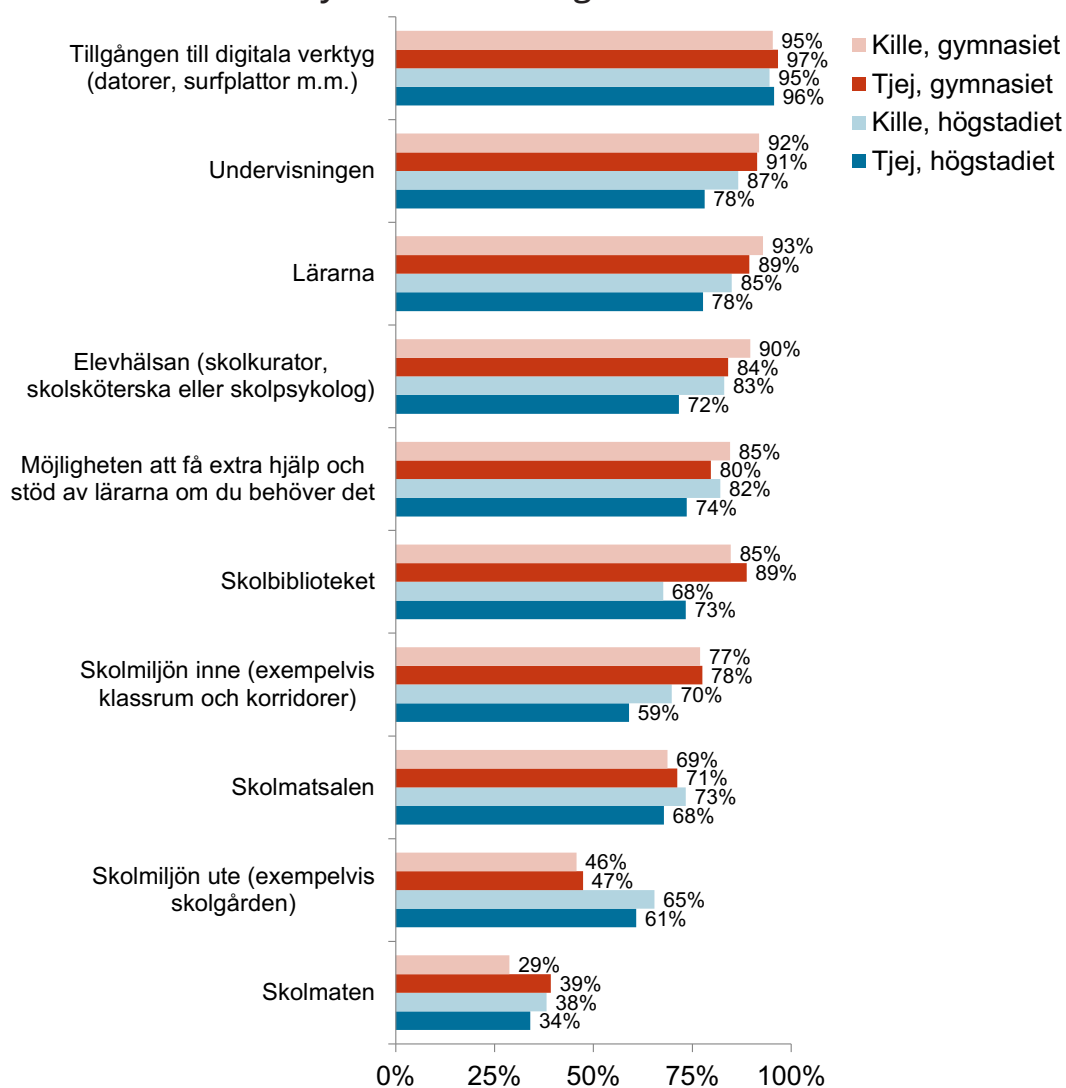
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation. I diagrammet nedan framgår att en hög andel ungdomar både i högstadiet och gymnasiet i Varberg är nöjda med lärare, undervisning och elevhälsan. Gymnasieungdomarna är mer nöjda gällande flertalet aspekter jämfört med högstadiungdomarna.

Högst är nöjdheten när det kommer till tillgången till digitala verktyg, både i högstadiet och gymnasiet. Lägst är däremot nöjdheten med skolmaten (både i högstadiet och gymnasiet). Killarna på gymnasiet är minst nöjda med skolmaten.

I majoriteten av frågorna är resultatet på liknande nivåer som år 2018. På gymnasiet har det dock skett en negativ utveckling avseende nöjdheten med skolmaten.

Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

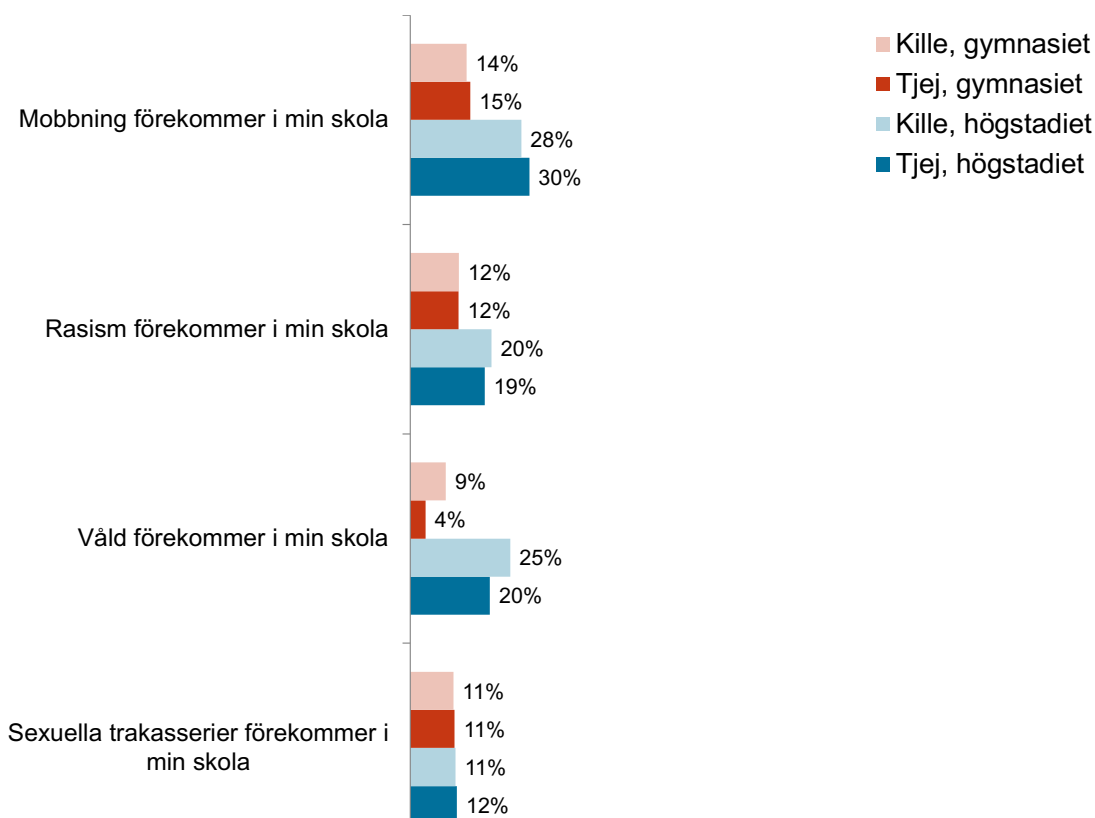

Rasism, våld, trakasserier och mobbning

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att våld är vanligast på högstadiet, men även mobbning, rasism och våld förekommer i högre grad på högstadiet än gymnasiet. Sexuella trakasserier förekommer i liknande grad på både högstadie- och gymnasieskolor. Andelen som instämmer i att olika problem förekommer på skolan har i de flesta fall ökat över tid. En minskning har dock skett gällande förekomsten av våld.

I denna fråga syns även skillnader utifrån ytterligare bakgrundsvariabler. Vad som framgår är att resurssvaga unga¹, unga med en nedsatt funktion eller långvarig sjukdom samt unga hbtq-personer² i högre grad än övriga unga uppger att olika problem förekommer på skolan.

Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

¹ För att analysera gruppen unga som kan vara mer resurssvaga har vi skapat ett index utav tre frågor. De som här kategoriseras som resurssvaga har antingen svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

² De som svarat att de har en annan sexualitet än heterosexuell och/eller att de har en annan könsidentitet än kille/tjej

D. Politik och samhälle

Intresse för olika frågor

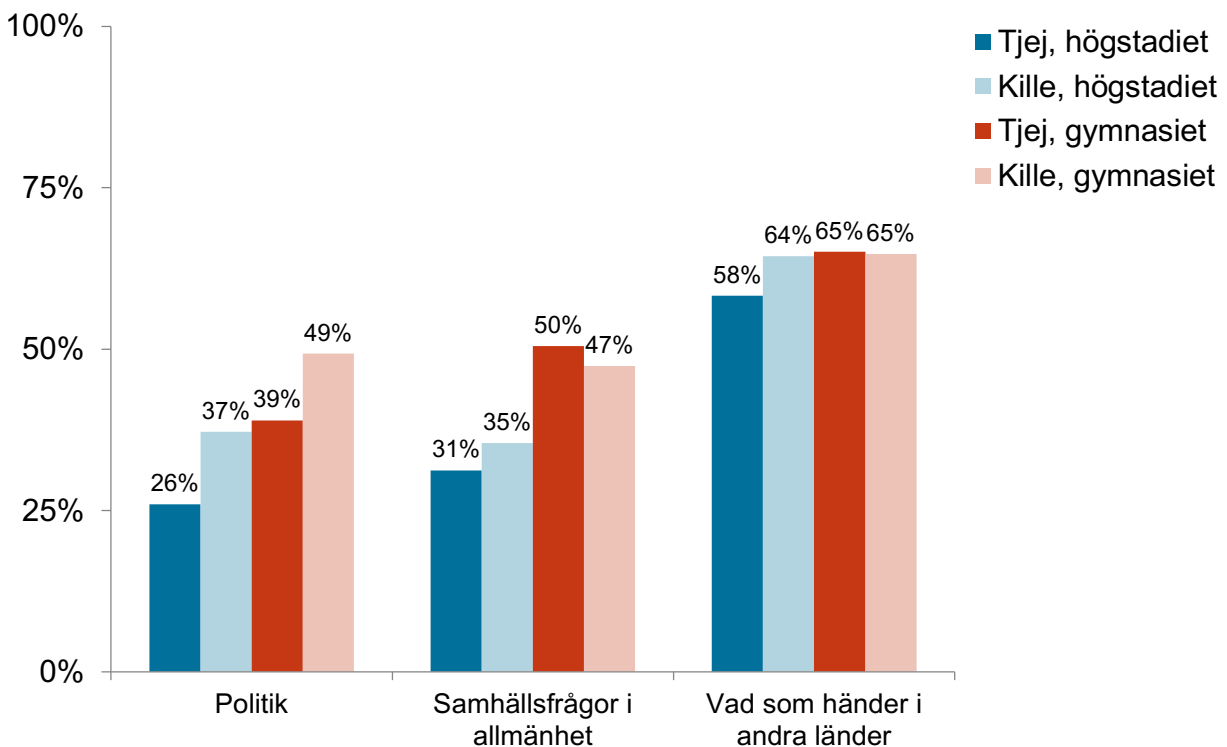
Ungdomarna i Varberg svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder.

Högt är intresset för vad som händer i andra länder (58-65 %). När det kommer till politik är killar i gymnasiet mest intresserade. Minst intresserade av politik är högstadietjejerna. Vad gäller samhällsfrågor i allmänhet är gymnasieungdomarna mer intresserade än högstadieungdomarna.

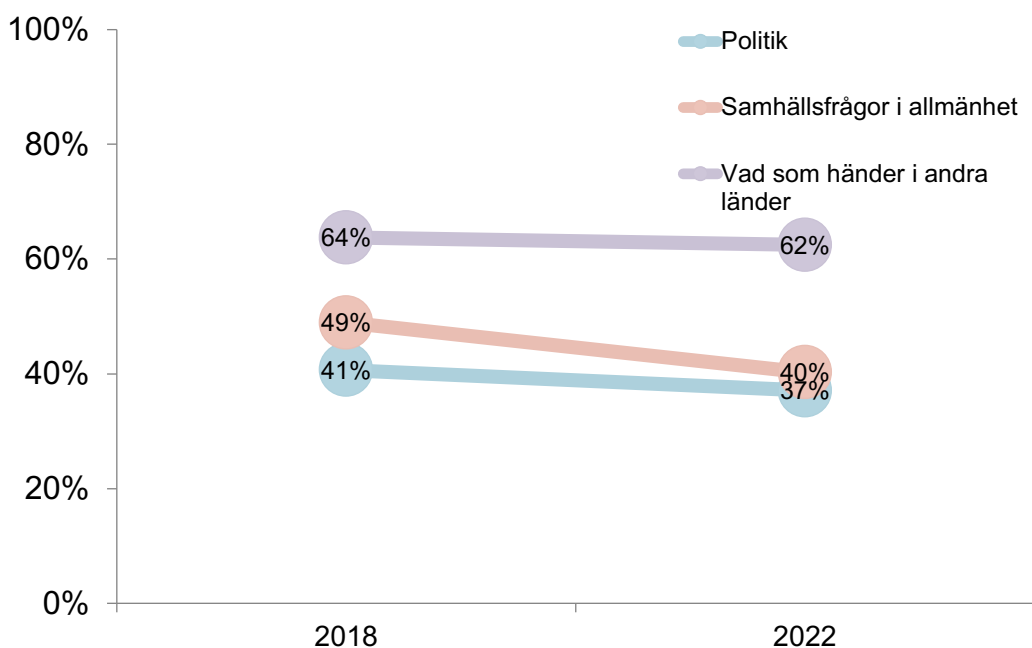
Sett över tid har intresset för samhällsfrågor i allmänhet minskat, se det övre diagrammet på nästa sida. Intresset för politik och vad som händer i andra länder är mer likt hur det såg ut 2018. Även intresset för politik har dock minskat något.

Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse över tid

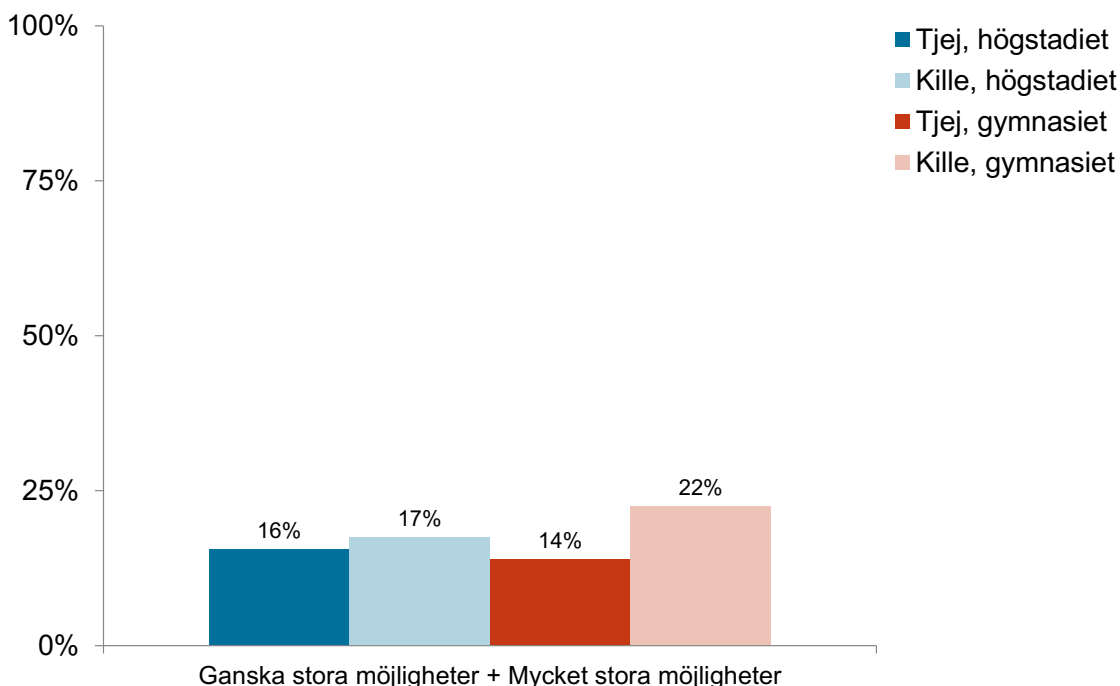

Möjligheter att påverka

Vad som framgår i diagrammet nedan är att tjejer, framför allt på gymnasiet, ser mindre positivt än killar på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Bland gymnasiekillarna är tilltron högst. Strax över hälften av ungdomarna svarar "vet ej" på denna fråga, vilket kan vara bra att vara medveten om. Andelen som vill påverka är på en liknande nivå som år 2018.

Genom ytterligare analyser framgår att det finns vissa skillnader utifrån ytterligare bakgrundsvariabler i frågan, se mer om detta på sida 33-34.

Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

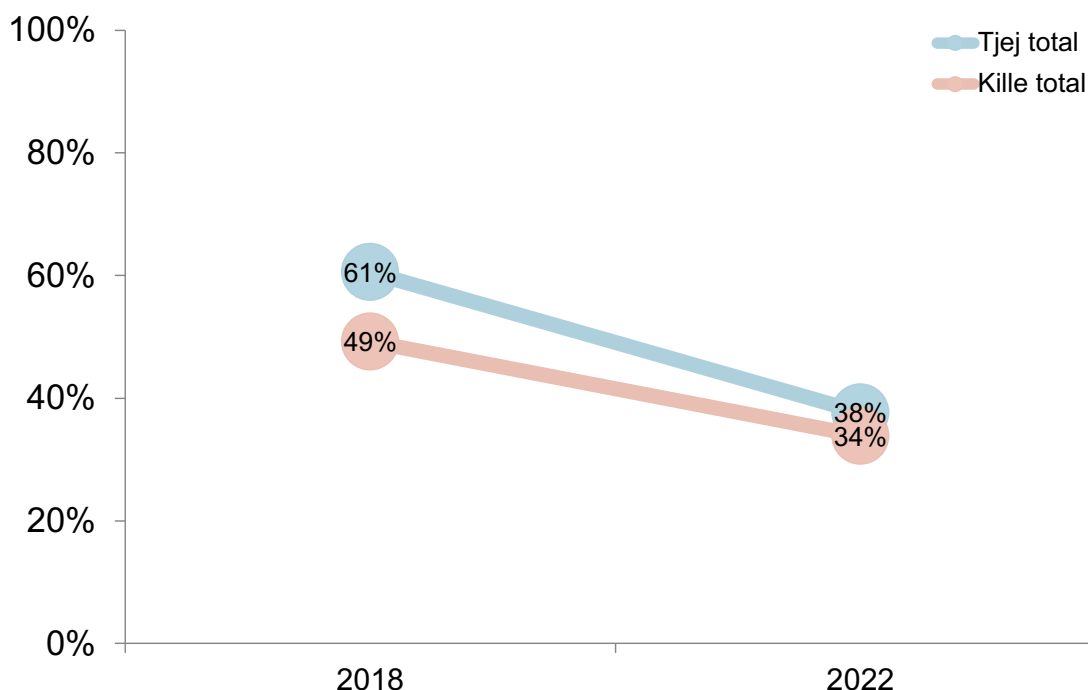

Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Varbergs kommun. 38 % av tjejerna och 34 % av killarna svarar att de vill påverka i kommunen, varav högstadietjejer i högst grad. Högstadietjejer vill påverka i lägst grad.

Andelen unga som vill påverka i kommunen har minskat tydligt sedan år 2018, både bland tjejer och killar.

Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

Vad ungdomarna vill påverka

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många kommenterar sådant som rör skolan, som skolmaten, tryggheten och undervisningen. Flera ungdomar kommenterar att de vill påverka i frågor som rör deras fritidsintressen, aktiviteter eller idrottsplaner i stort.

Att motverka brottslighet och öka tryggheten i samhället tas också upp av flera ungdomar. Övrigt som nämns är önskemål om att påverka samhällsbyggnad, landsbygden och kollektivtrafiken på olika sätt samt klimatet.

Ett par citat redovisas på följande sida.

"Att det finns aktiviteter att göra på fritiden även på lite mindre ställen."

- Kille, högstadiet

"Hur undervisning bedrivs, trygghet, bostadspriser, nedskräpning"

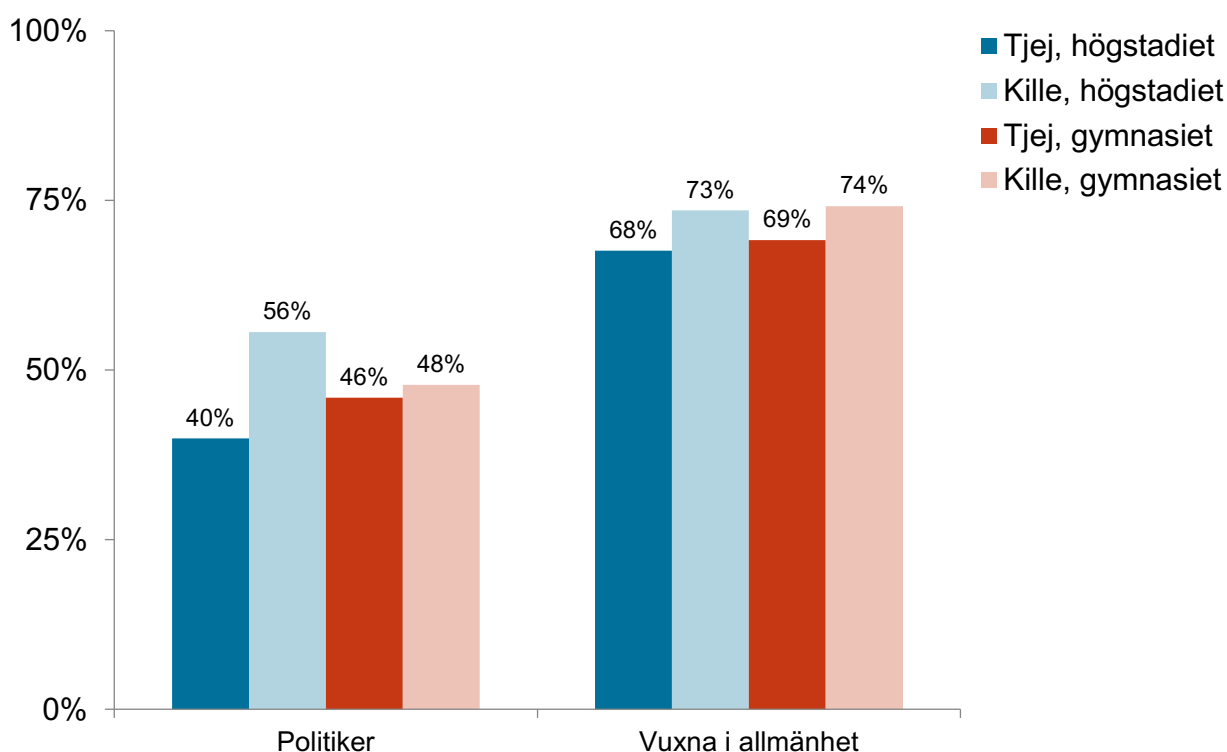
-Tjej, gymnasiet

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och en fråga om hur stort förtroende de har för politiker. 68-69 % av tjejerna och 73-74 % av killarna har ett högt förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är lägre, totalt 47 %, och skiljer sig mer mellan ålder och kön.

Högstadietkillarna har högst förtroende för politiker, 56 %. Motsvarande andel bland högstadiet tjejerna är 40 %. 46-48 % av både gymnasiet tjejerna och gymnasiet killarna har ett ganska eller mycket stort förtroende för politiker.

Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"

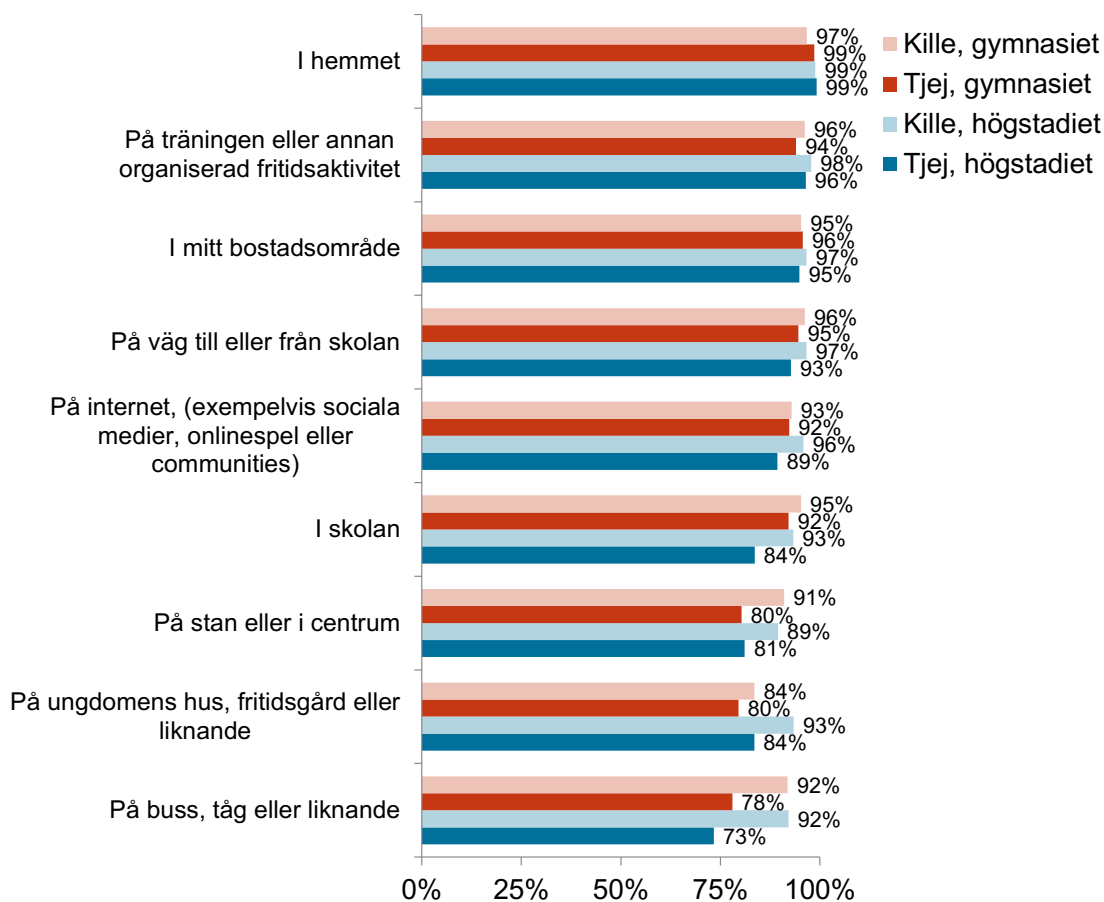
E. Trygghet

Trygghet på olika platser

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika platser i kommunen. En stor majoritet svarar att de alltid eller oftast är trygga på de olika platserna. Tjejer känner sig dock trygga i lägre grad än killar på stan/i centrum, på bus-sar/tåg och på ungdomens hus/fritidsgård eller liknande. Högstadietjejerna känner sig även mindre trygga än övriga i skolan.

Även i denna fråga finns vissa skillnader utifrån ytterligare bakgrundsfaktorer. Vad vi bland annat ser är att resurssvaga¹ unga och unga med minst en förälder utanför arbetsmarknaden² känner sig mindre trygga än övriga på flertalet platser i kommunen.

Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*
Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "Ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 56 % i högstadiet och 71 % i gymnasiet. Andelen som svarat "Ej aktuellt" på träning/fritidsaktivitet är 15 % i högstadiet och 16 % i gymnasiet.

¹ De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

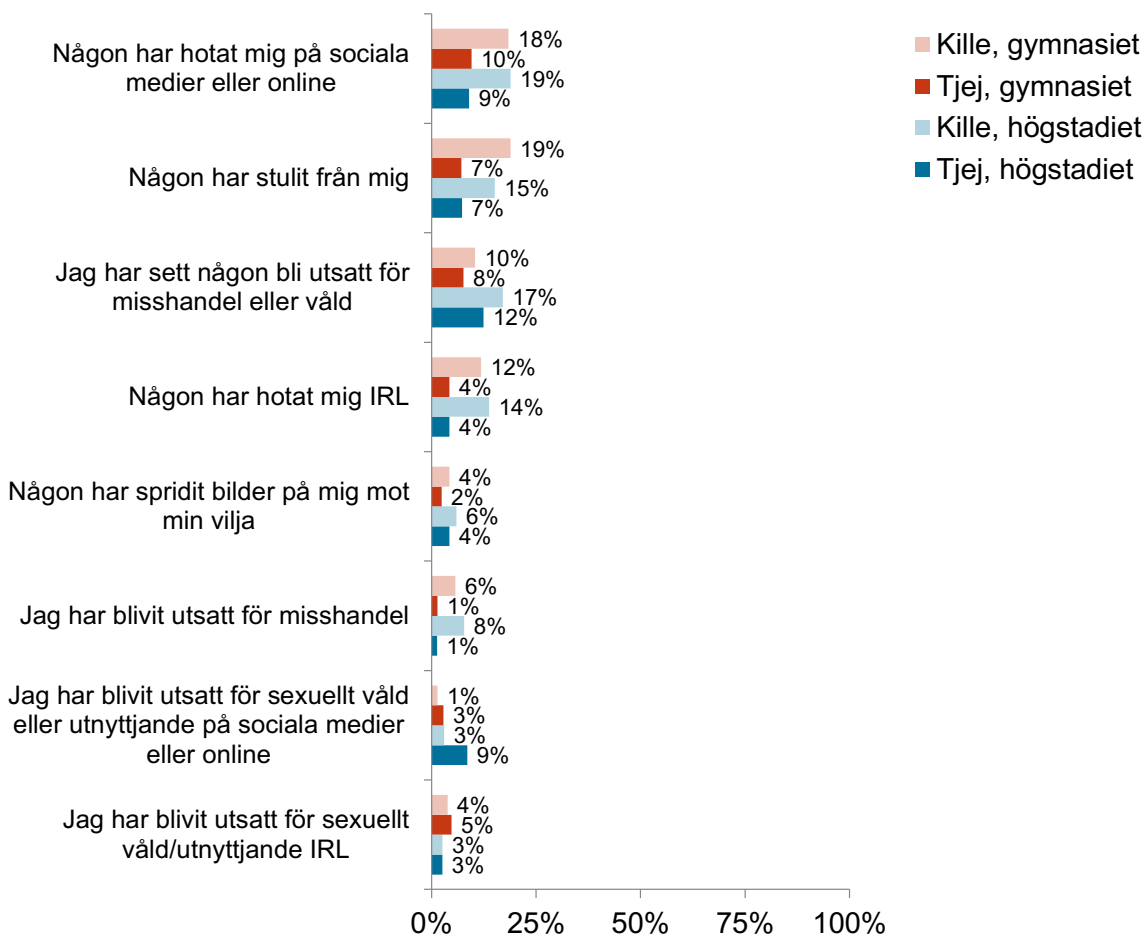
² De som svarat att minst en av deras föräldrar är arbetslös eller långtidssjukskriven/sjukpensionär

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Störst andel svarar att de har utsatts för hot på sociala medier eller online, speciellt killarna. Killar har även i högst grad utsatts för stöld, hot och misshandel. Tjejerna har däremot i högre grad än killarna utsatts för sexuellt våld eller utnyttjande på sociala medier eller online, särskilt högstadietjejerna.

I denna fråga finns även vissa skillnader utifrån ytterligare bakgrundsfaktorer. Vad vi ser är att resurssvaga unga¹, unga med utländsk bakgrund² och unga som har en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom i högre grad än övriga utsatts för någon av dessa situationer/brott.

Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

¹ De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

² De som svarat att de själva och/eller minst en förälder är född utanför Sverige

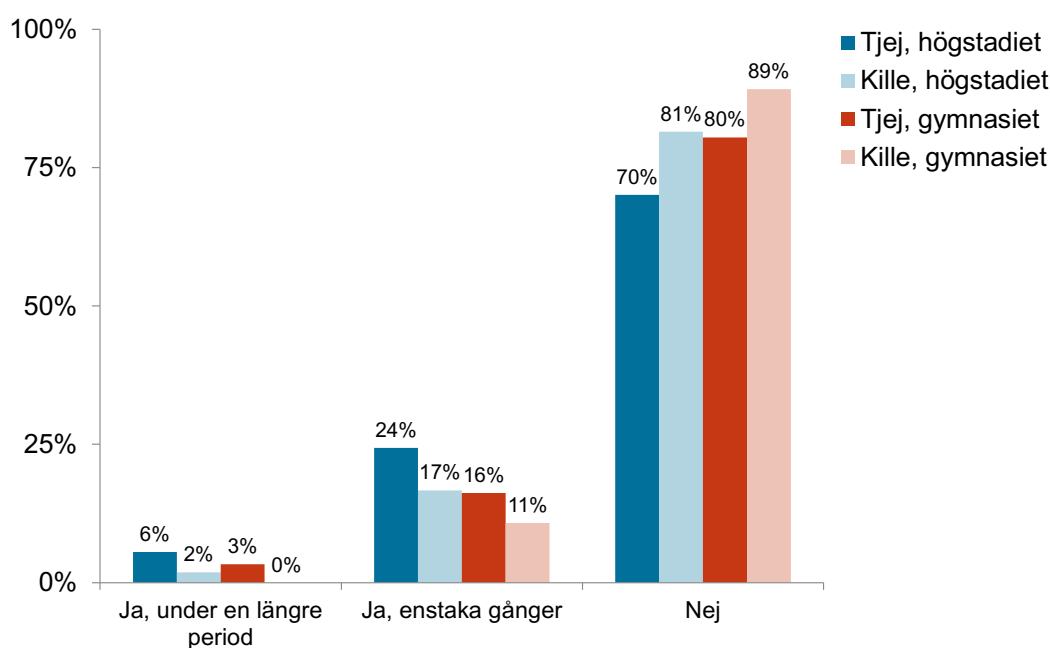
Mobbning och trakasserier

Det ställdes en även fråga om utsatthet för mobbning/trakasserier. Vad som framgår i diagrammet nedan är att en relativt hög andel av ungdomarna i högstadiet samt gymnasietjejeerna svarar att de utsatts under de senaste sex månaderna. Tjejer i högstadiet har i högst grad utsatts. Över tid har andelen som utsatts för mobbning minskat något bland killarna, medan tjejer utsatts i liknande grad som tidigare.

Majoriteten av de som utsatts svarar att det skett i skolan (59-75 %). 19-33 % har utsatts på internet/mobilen.

I övrigt framgår genom ytterligare analyser att resurssvaga unga¹ och unga som har minst en förälder utanför arbetsmarknaden² har utsatts för mobbning i högre grad än övriga. Även unga hbtq-personer³ och unga som har en funktionsnedsättning har utsatts i högre grad än övriga unga.

Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. I diagrammet på nästa sida framgår att tjejer utsatts för detta i högre grad än killar. Genom ytterligare analyser framgår bland annat att resurssvaga unga⁴, unga med minst en förälder utanför arbetsmarknaden⁵ och unga som har en nedsatt funktion/långvarig sjukdom utsatts för orättvis behandling i högre grad än övriga.

1 De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

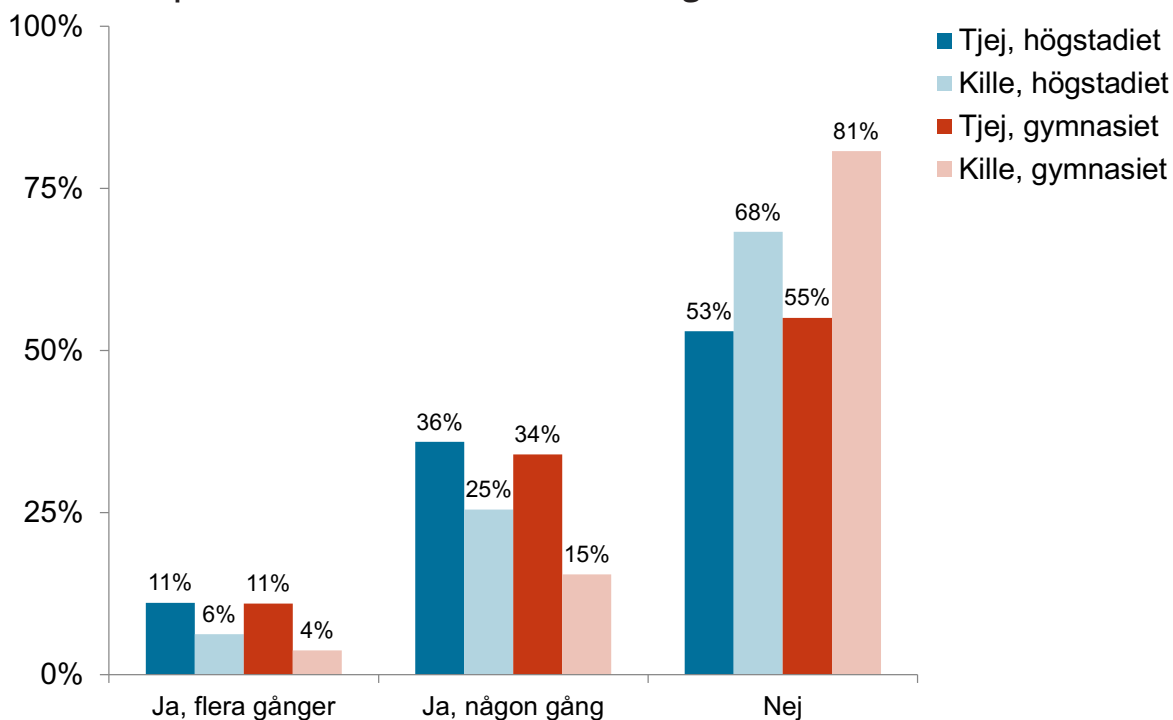
2 De som svarat att minst en av deras föräldrar är arbetslös eller långtidssjukskriven/sjukpensionär

3 De som svarat att de själva och/eller minst en förälder är född utanför Sverige

4 De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

5 De som svarat att minst en av deras föräldrar är arbetslös eller långtidssjukskriven/sjukpensionär

Har du under de senaste sex månaderna upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

Har du några förslag på vad som kan göras för att öka tryggheten för dig och andra unga?

I Varberg ställdes även en kommunspezifisk fråga där ungdomarna fick möjlighet att lämna förslag på en ökad trygghet för unga i kommunen. Ett återkommande tema bland svaren handlar om fler närvarande vuxna som har koll, exempelvis i skolan men också på fritidsaktiviteter och på stan. En del lyfter även vikten av fler vuxna generellt, exempelvis som man har förtroende för och som står upp för en. Många kommenterar även att de vill ha mer poliser, på stan och generellt.

Ett ytterligare återkommande tema handlar om förslag om mer belysning på gatorna i Varberg. Det är även några som föreslår övervakningskameror. Även minskad kriminalitet och höjda straff för olika typer av brott nämns av flertalet ungdomar. Övriga saker som nämns är bland annat att man ska prata om hur man ska vara mot varandra.

"Mer lyse på gatorna. Mer poliser. Minska kriminaliteten."

- Kille, gymnasiet

"Kanske att det rör sig vuxna i samhället på kvällarna då unga tycker att de känner sig otrygga."

-Tjej, högstadiet

F. Hälsa

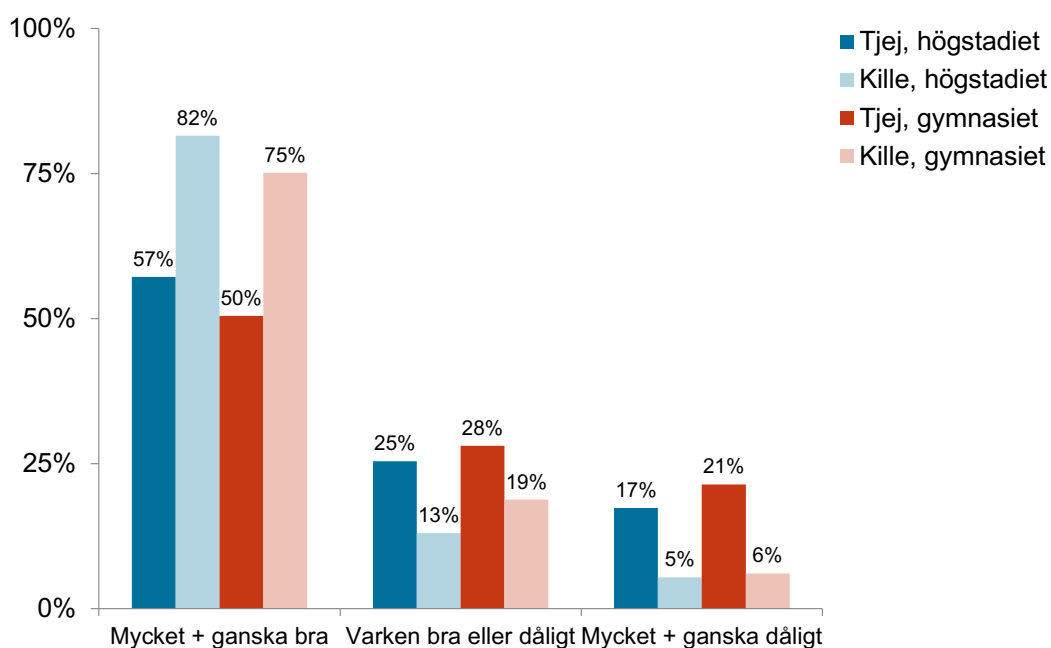
Självskattad hälsa

Forskning visar att det är vanligare att tjejer upplever ohälsa och psykosomatiska besvär än att killar gör det. Detta syns även i Varbergs Lupp-resultat. I diagrammet nedan ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är lägre bland tjejer än bland killar. Gymnasietjejerna svarar i lägst grad att de mår bra.

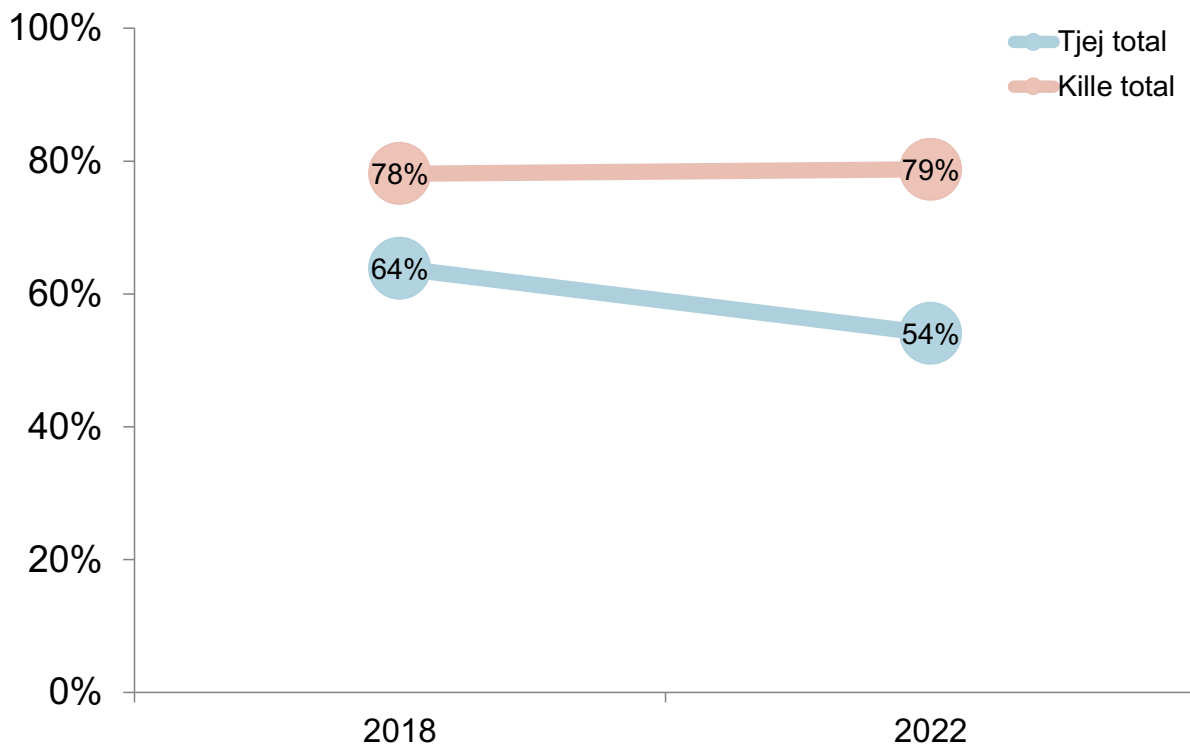
Över tid har andelen tjejer som mår bra minskat från år 2018, se diagrammet på nästa sida. Andelen killar som mår bra är däremot på en liknande nivå som tidigare. Könsskillnaderna i ungas hälsa har därmed ökat sedan 2018.

Varbergs kommun har även valt att fördjupat analysera frågan om ungas hälsa, se mer om detta på sida 34.

Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

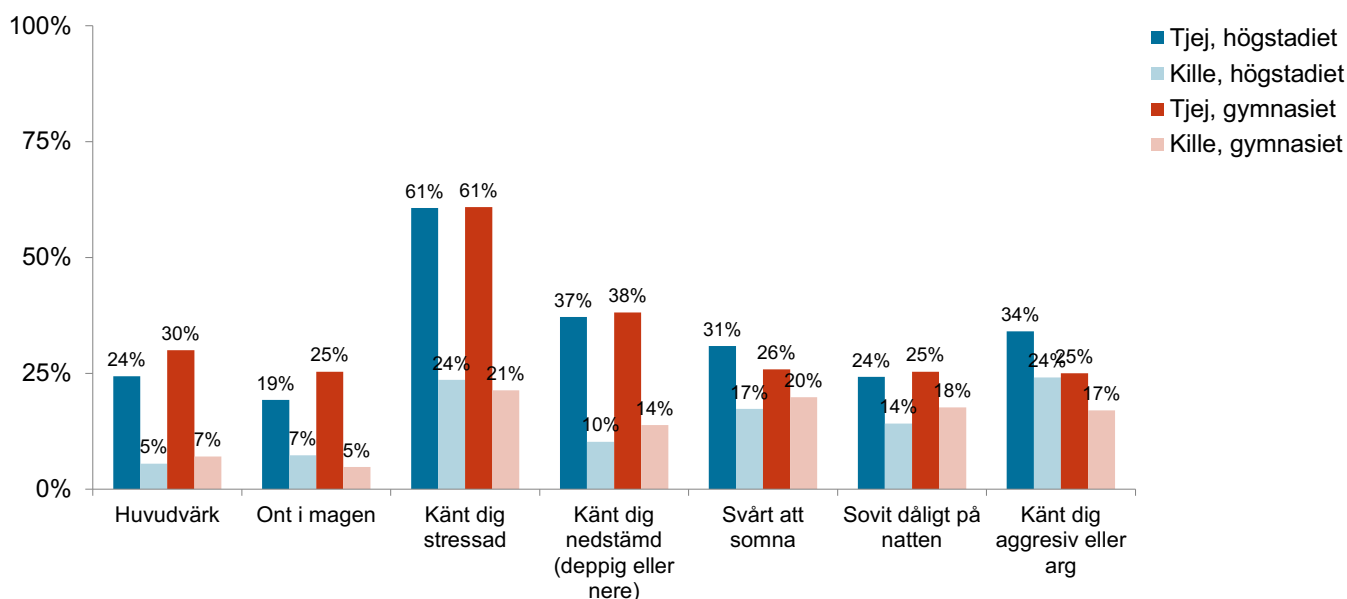
Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick även svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar. Exempelvis uppger 61 % av tjejerna att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Motsvarande andel bland killarna är 21-24 %. Vad gäller nedstämdhet uppger 37-38 % av tjejerna att de känner sig nedstämda/deppiga/nere regelbundet. Bland killarna svarar 10-14 % detsamma.

Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

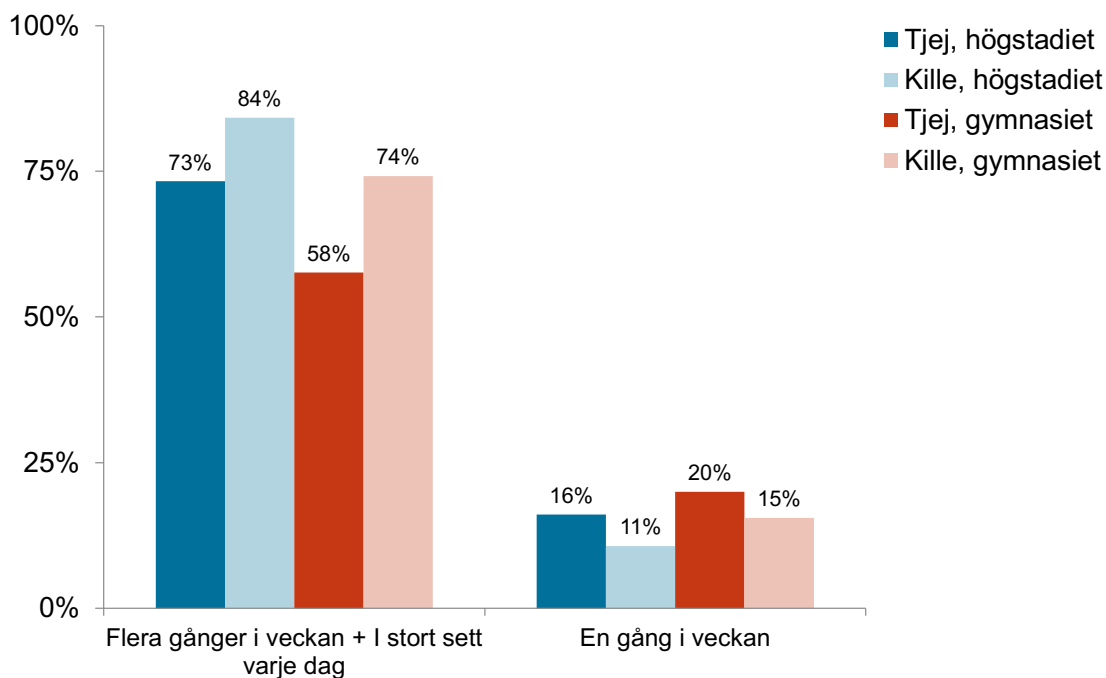

Träning och motion

En hög andel av ungdomarna i Varberg, 66 % av gymnasieungdomarna och 79 % av högstadieungdomarna, svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet och lägst bland tjejer i gymnasiet.

Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?

Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

Alkohol och tobak

I Varberg ser vi att gymnasiekillar är den grupp där störst andel röker cigaretter och snusar minst en gång per vecka. Gymnasiekillar är även den grupp som i högst grad dricker alkohol och dricker energidryck minst en gång per vecka. Andelen som röker e-cigaretter lika ofta är däremot högst bland högstadietjejerna.

Över tid kan vi se att snusning har ökat både tjejer och killar, en trend som även ses nationellt. Andelen som röker har däremot minskat.

Genom ytterligare analyser framgår att det finns vissa mindre skillnader utifrån ytterligare bakgrundsfaktorer. Vad vi ser är att resurssvaga unga¹ i något högre grad än övriga dricker alkohol någon/några gånger i månaden eller oftare. De snusar/röker även minst en gång i månaden i något högre grad.

¹ De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

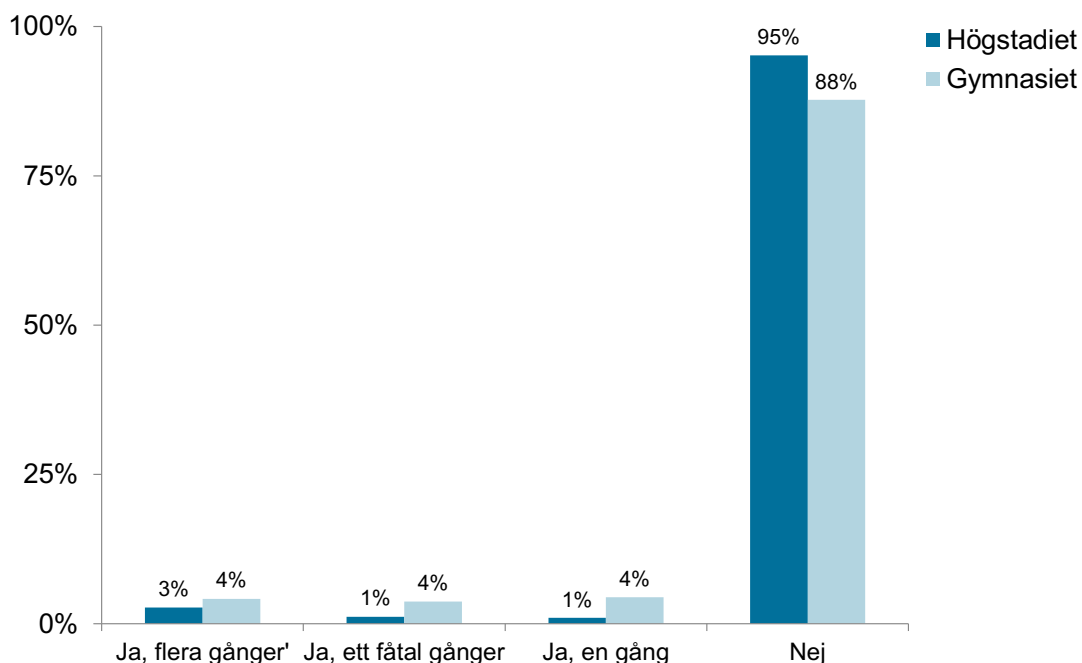
Hur ofta brukar du...?

Röka cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	97%	97%	95%
Minst en gång per vecka	1%	3%	3%	5%
Snusa	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	97%	93%	87%	73%
Minst en gång per vecka	3%	7%	13%	27%
Dricka starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	97%	98%	93%	86%
Minst en gång per vecka	3%	2%	7%	14%
Röka e-cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	94%	96%	97%	98%
Minst en gång per vecka	6%	4%	3%	2%
Dricka energidryck	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	82%	86%	61%	47%
Minst en gång per vecka	18%	14%	39%	53%

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. 5 % av högstadieungdomarna och 12 % av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Andelen som använt det är på liknande nivåer som 2018.

Har du någon gång använt narkotika?

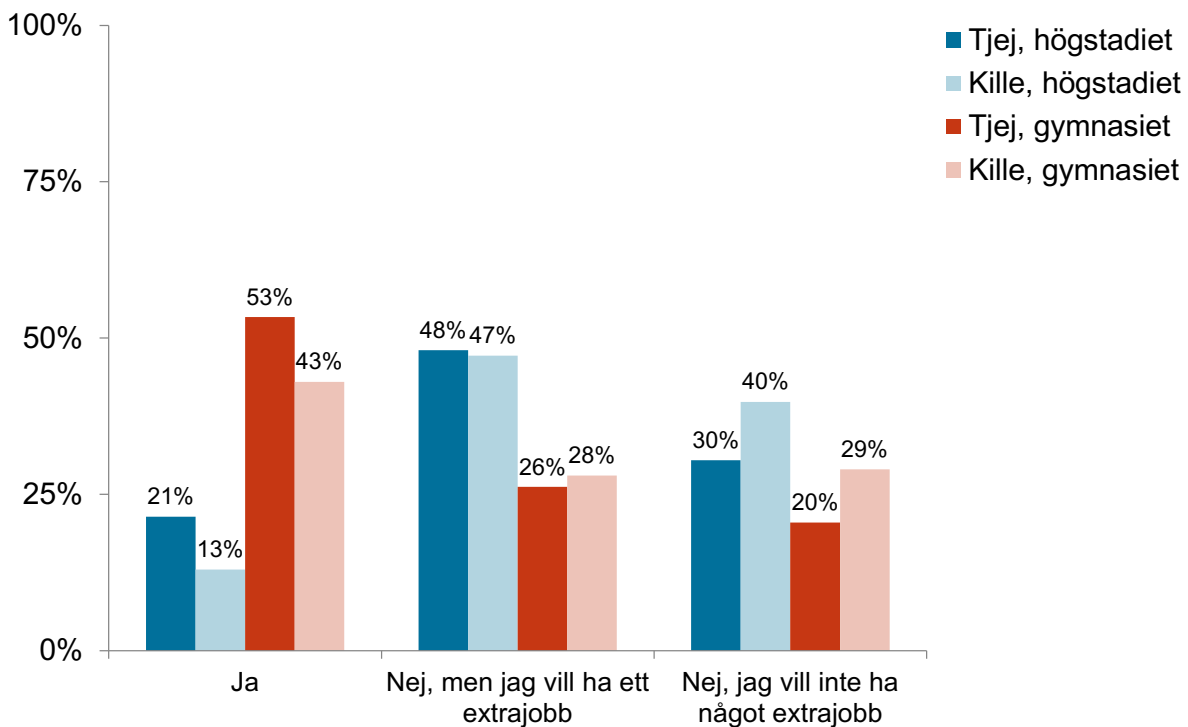
G. Arbete

Extrajobb

En andel om 17 % av högstadieungdomarna och 48 % av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. 47-48 % av högstadieungdomarna och 26-28 % av gymnasieungdomarna svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb. Tjejer i gymnasiet är de som högst grad redan har ett extrajobb.

Över tid har andelen med extrajobb i gymnasiet ökat något, medan andelen i högstadiet minskat något.

Har du något extrajobb just nu?

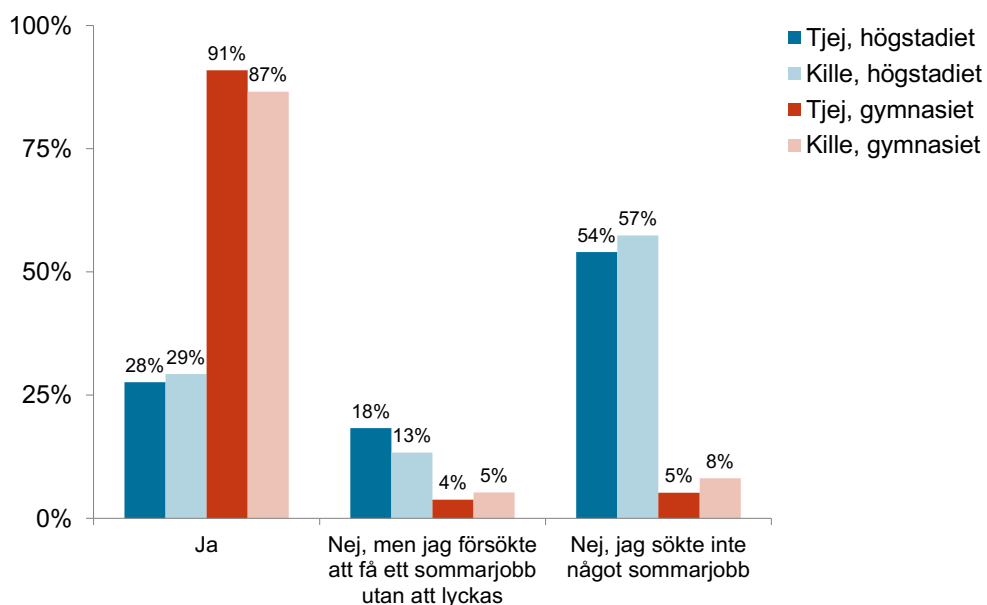

Sommarjobb

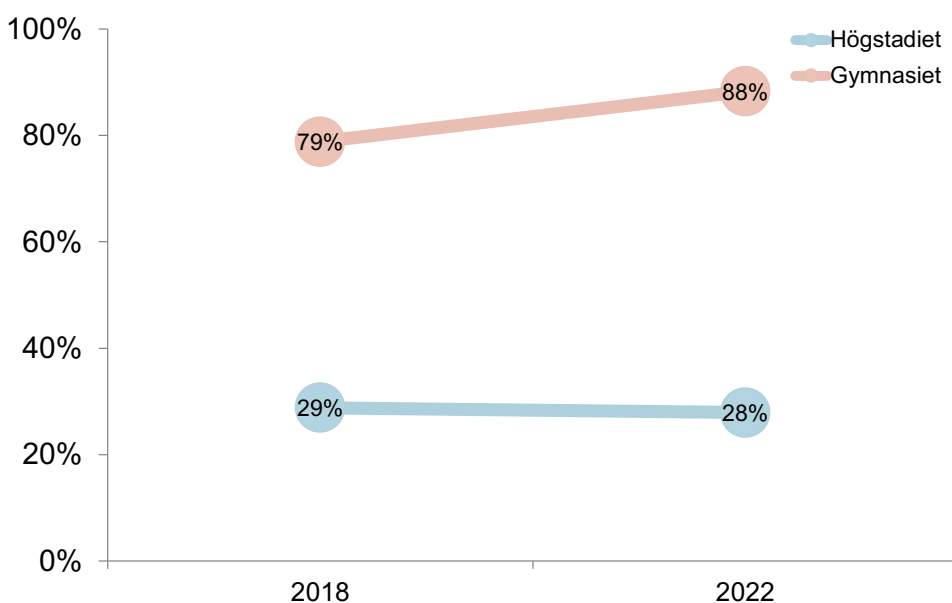
Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 28 %. Detta är på en liknande nivå som resultatet är 2018.

Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras, 88 %, är klart högre än för högstadieungdomarna, och en ökning jämfört med 2018. .

Hade du ett sommarjobb i somras?

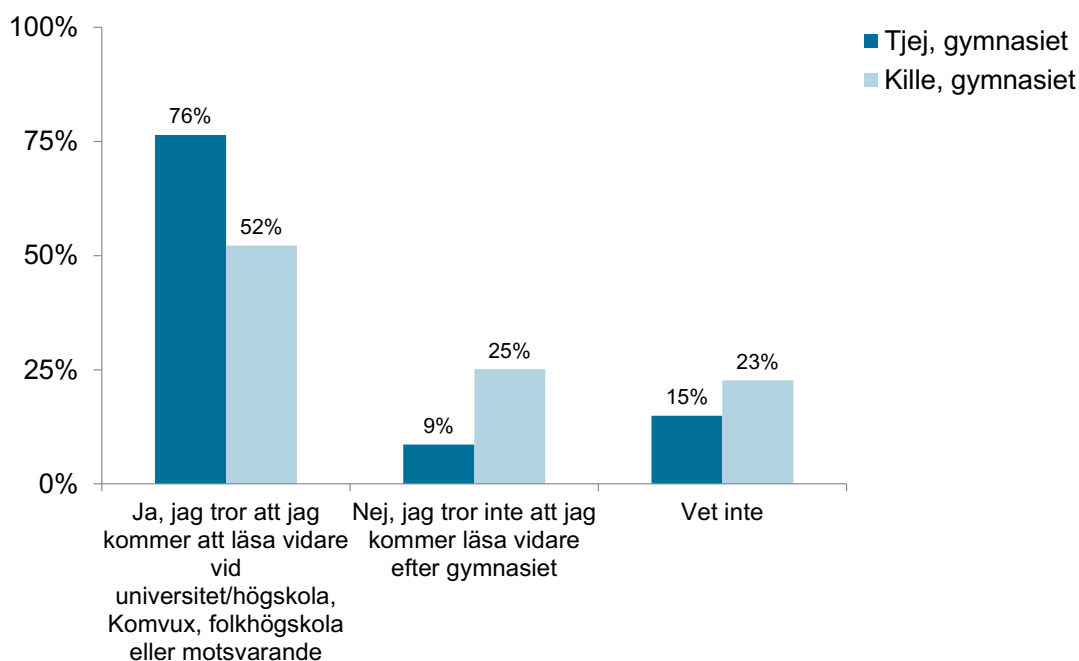
Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

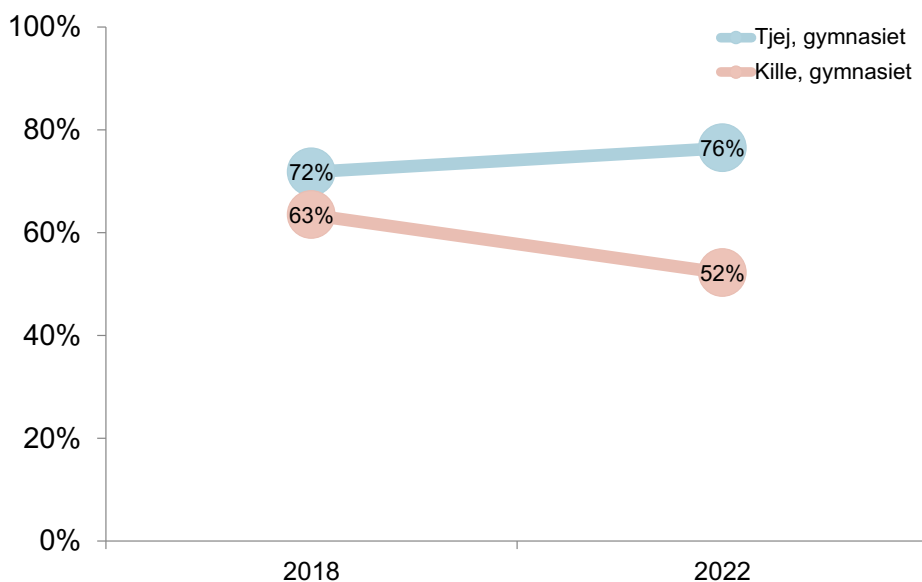
H. Framtid

76 % av gymnasietjejerna och 52 % av gymnasiekillarna tror att de kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Andelen tjejer som tror att de kommer läsa vidare har ökat något över tid medan andelen killar som tror att de kommer läsa vidare har minskat.

Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse över tid

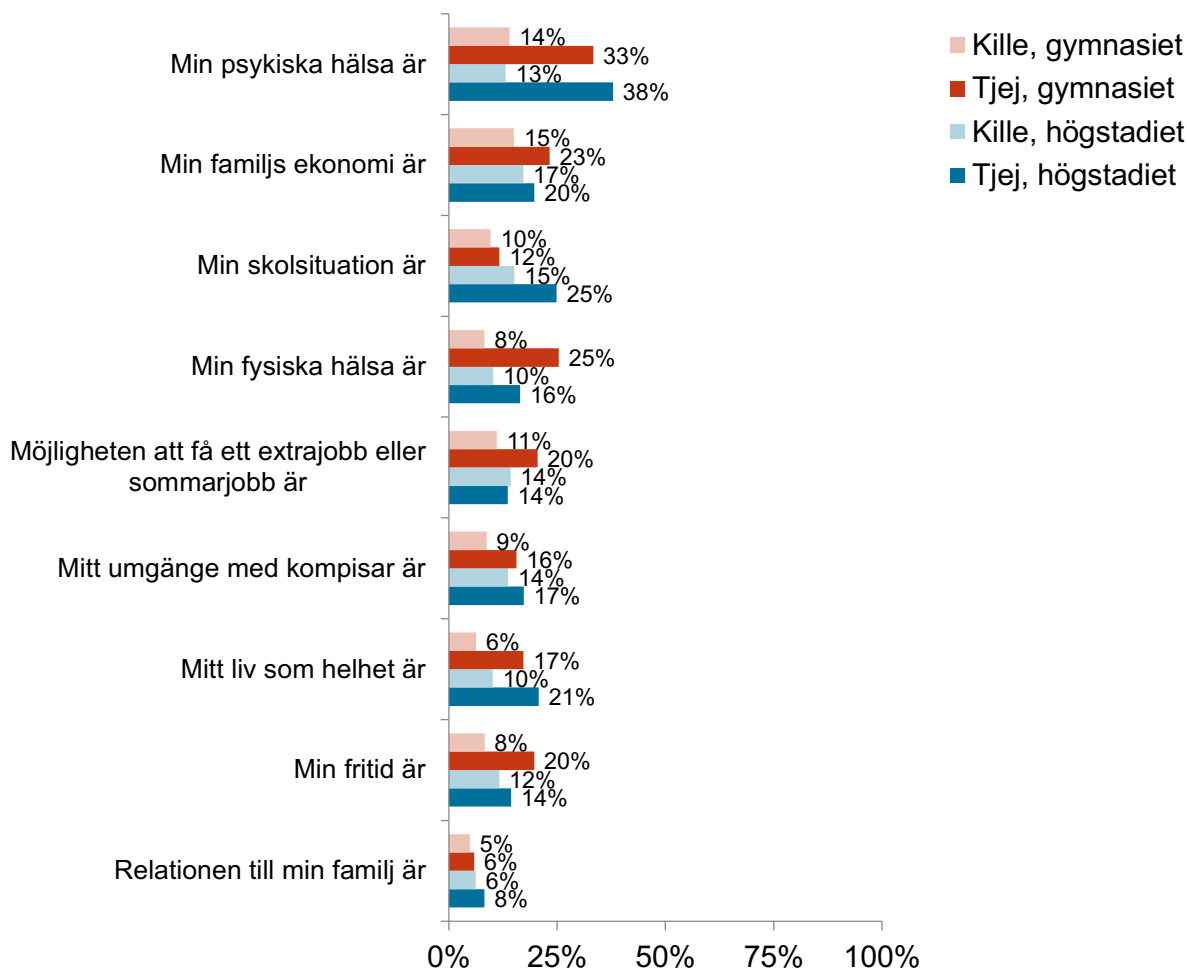

Corona-pandemin

Det ställdes även en fråga om hur ungdomarna påverkats av Corona-pandemin.

Utifrån diagrammet nedan kan vi se att tjejerna i hög grad, 33-38 %, svarar att deras psykiska hälsa blivit sämre på grund av pandemin. Andelen killar är lägre, 13-14 %. En relativt stor andel av gymnasietjejerna svarar även att deras fysiska hälsa blivit sämre, 25 %. Gymnasietjejer svarar även i högst grad att möjligheten att få jobb, familjens ekonomi och deras fritid blivit sämre.

Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Corona-pandemin började - På vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin?
Andel som svarat "Lite sämre" eller "Mycket sämre".

Varberg vill vara en attraktiv kommun för alla åldrar. För att lyckas med det behöver fler unga vara med och påverka. Vilka idéer har du om vad som kan göras, för att fler unga ska vilja och kunna vara delaktiga i den utvecklingen?

I Varberg ställdes även en kommunspecifik fråga där ungdomarna fick möjlighet att lämna idéer om vad kommunen kan göra för att få fler unga att vilja vara med och påverka. Ett återkommande tema bland många av svaren handlar om att det är viktigt att nå ut till unga och ge dem kunskap om hur de ska påverka och vad de kan påverka. Många tycker att man borde prata mer om det i skolan och på sätt engagera fler unga. Det finns också de som tycker att det behövs fler ungdomsföreningar och platser där unga kan diskutera och bli lyssnade på, exempelvis på fritidsaktiviteter men även möten med kommunen. En ytterligare aspekt som lyfts handlar om att unga måste engageras på ett roligt och intressant sätt som tilltalar dem. En del efterfrågar bra marknadsföring/reklam om hur man kan engagera sig, exempelvis via sociala medier. Några lyfter även vikten av att faktiskt bli lyssnade på, och få ta del av vad som händer med förslagen.

"Ställ fler frågor och ta fram fler förslag som berör oss unga mer."

– Tjej, högstadiet

"Ta vara på vad ungdomar tycker om att göra, höra m.m."

– Kille, gymnasiet

"Prata mycket om det i skolan så kan man vara med och påverka och få fler elever att ta del i detta."

–Tjej, gymnasiet

"Gå ut till skolorna och kommunicera med eleverna"

– Kille, högstadiet

"Förslag på sociala medier, nått forum eller sida man kan gå in och skriva förslag."

–Tjej, högstadiet

Fördjupningsområden

Rapporten innehåller även fördjupad analys i form av sambandsanalyser. De fördjupningsområden som valts ut av Varbergs kommun är: "Fördjupat om ungas fritid" och "Fördjupat om ungas inflytande". Även frågan om ungas hälsa har analyserats. Nedan presenteras kortfattat några av de saker som framkommit genom sambandsanalyserna i rapporten.

Fördjupat om ungas fritid

Eftersom det framgått i området att tjejer är mindre nöjda med sin fritid än killar har vi analyserat gruppen tjejer som är mycket eller ganska missnöjda med sin fritid jämfört med gruppen tjejer som är nöjda. Vad som framgår är att denna grupp tjejer i högre grad än de tjejer som är nöjda med sin fritid även uppger att det finns olika hinder som gör att de inte kan delta i fritidsaktiviteter. De är även missnöjda med utbudet av aktiviteter i högre grad, och är föreningsmedlemmar i klart lägre grad. De är även ute i naturen i lägre grad, men spelar dataspel eller liknande i högre grad. Därutöver har de en sämre självskattad hälsa, och har i högre grad regelbunda besvär med exempelvis nedstämdhet, huvudvärk och sömnsvårigheter.

Ytterligare en av de bakgrundsfaktorer som tydligt samvarierar med ungas syn på sin fritid i Varbergs kommun är ekonomiska förutsättningar. De ungdomar som är missnöjda med sin fritid svarar i högre grad än övriga att de oroar sig för sina föräldrars ekonomi samt att de är missnöjda med sin egen ekonomi. Sambandsanalyser visar också att resurssvaga unga¹ är mindre nöjda än övriga med sin fritid och utbudet av aktiviteter. Genom att analysera frågan om föräldrars sysselsättning syns också vissa skillnader. Vad som framgår är att de unga som har minst en förälder utanför arbetsmarknaden är mindre nöjda med sin fritid och utbudet av fritidsaktiviteter än de som inte har det. Även tidigare studier har bland annat visat att socioekonomiskt svaga barn och ungdomar i lägre grad deltar i organiserade fritidsaktiviteter och föreningar.

En annan faktor som tydligt samvarierar med frågorna om fritid är ungas hälsotillstånd. Sambandsanalyser visar att de ungdomar som är missnöjda med fritiden i Varberg bedömer sin hälsa som sämre än de som är nöjda. De som är missnöjda med fritiden och utbudet av aktiviteter svarar också i högre grad att de har psykosomatiska besvär, som nedstämdhet och stress, flera gånger i veckan eller oftare.

Det finns även vissa skillnader mellan de unga som svarat att de har en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom och de som inte har det. Vad vi ser är att unga med en funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom är mindre nöjda med sin fritid och utbudet av aktiviteter jämfört med övriga unga. Även unga hbtq-personer² är något mindre nöjda än övriga, är i lägre grad föreningsmedlemmar och tränar/idrottar minst en gång i veckan i lägre grad.

För att bättre kunna arbeta med att skapa förutsättningar för en meningsfull fritid för fler unga i kommunen har frågorna om fritiden även analyserats utifrån bostadsområ-

¹ De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

² De som svarat att de har en annan sexualitet än heterosexuell och/eller att de har en annan könsidentitet än kille/tjej

de (boende i centralort eller ej centralort i Varbergs kommun)³. Vad som bland annat framgår är att det är mer förekommande bland de som inte bor i centralorten att inte kunna ta sig till aktiviteter de skulle vilja delta på. Unga som bor i Tvååkers omland och Öster/Karlberg sticker ut genom att sakna aktiviteter där de bor i högst grad (42-43%). Boende i Trönninge/Blåshammar och Träslöv saknar däremot aktiviteter där de bor i lägst grad (16-17 %).

När det kommer till vad ungdomarna gör på fritiden syns också vissa skillnader. Här ser vi att unga boende utanför centralorten är ute i naturen minst en gång i veckan i högre grad (68 %) jämfört med de som bor i centralorten (56 %). Unga boende i centralorten (87 %) svarar däremot i något högre grad än de som bor utanför (82 %) att de tränar minst en gång i veckan. I övrigt syns endast mindre skillnader. Unga boende i Tvååkers omland svarar i högst grad att de är ute i naturen minst en gång i veckan.

Fördjupat om ungas inflytande

Det andra valda fördjupningsområdet i Varbergs kommun handlar om ungas inflytande och delaktighet. Vad som framgått av undersökningen är att drygt 17 % av ungdomarna svarat att de ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Vid en analys av den grupp unga som svarat att de ser sig ha små/inga möjligheter att påverka framgår det att de i högre grad än andra ungdomar saknar fritidsaktiviteter där de bor. De som ser sig ha små möjligheter anser även att utbudet av fritidsaktiviteter är sämre. En ytterligare sak som framgår är att de unga som ser negativt på sina möjligheter utsatts för mobbning och orättvis behandling i högre grad än övriga.

Vid en analys av gruppen ungdomar som anser att de får vara med och bestämma om olika saker i skolan framgår det att de också ser mer positivt på sina möjligheter att påverka i kommunen. Därutöver ser vi att de unga som vill vara med och bestämma om olika saker i skolan också i högre grad vill vara med och påverka i olika frågor i kommunen.

Tidigare studier visar att socioekonomiska förutsättningar är en faktor som på olika sätt påverkar samhällsengagemang. Även på detta område har vi analyserat gruppen unga som kan vara mer resurssvaga. Vad som framgår är att resurssvaga unga i något lägre grad än övriga ser sig ha möjligheter att påverka i kommunen. De har även lägre förtroende för politiker och vuxna i allmänhet. Dock vill de påverka i kommunen i liknande grad som övriga. Vidare framgår att den grupp unga som har minst en förälder utanför arbetsmarknaden⁴ i lägre grad än övriga ser sig ha möjligheter att påverka i kommunen, samtidigt som de vill påverka i liknande grad.

Vi har även tagit fram ett index för att titta på den gruppen unga som kan benämnas som samhällsengagerade⁵. Här ser vi att de unga som oroar sig över sina föräldrars ekonomi i högre grad (17 %) är engagerade än de som inte gör det (9 %), samtidigt som de i liknande grad ser sig ha möjligheter att påverka.

³ Centralort: Varberg centrum, Södra Näs, Träslövsåläge, Gamla Köpstad, Träslöv, Breared, Mariedal, Apelviken, Trönninge, Blåshammar, Håsten, Holmagärde, Varberg söder, Brunnsberg, Lugnet, Öster, Karlberg, Sörse, Ej centralort: Veddige, Derome, Bua, Värö, Tvååker, Rolfstorp, Skällinge, Karl-Gustav, Tvååkers omland, Hunnestad, Gödestad, Tångaberg, Årnäs

⁴ De som svarat att minst en av deras föräldrar är arbetslös eller långtidssjukskriven/sjukpensionär

⁵ Engagerade unga = de unga som är mycket eller ganska intresserade av politik eller samhällsfrågor i allmänhet OCH som gjort någon form av politiskt handling under de senaste 12 månaderna

Det finns även skillnader utifrån ytterligare bakgrundsfaktorer. Unga med funktionsnedsättning/långvarig sjukdom ser sig i något lägre grad än övriga ha möjligheter att påverka, men vill påverka i liknande grad. De har även ett lägre förtroende för vuxna i allmänhet och för politiker. Även unga med utländsk bakgrund⁶ har jämfört med unga med helt svensk bakgrund ett lägre förtroende för vuxna och för politiker. Däremot syns ingen skillnad avseende andelen som vill påverka och som ser sig ha möjligheter att påverka. Liknande mönster syns för unga hbtq-personer⁷.

För att ta reda på om synen på inflytande och delaktighet skiljer sig beroende på var i kommunen ungdomarna bor har även frågorna om politik och samhälle analyserats utifrån bostadsområde (boende i centralort eller ej centralort i Varbergskommun)⁸. Vad som framgår är att ungas syn på inflytande, delaktighet och förtroendet till politiker och vuxna i allmänhet generellt inte skiljer sig beroende på om ungdomarna bor i centralorten eller utanför centralorten i kommunen. Inte heller när det kommer till andelen som gjort någon form av politisk handling under de senaste 12 månaderna syns någon skillnad.

Vad samvarierar med ungas självskattade hälsa?

Varbergs kommun har också valt att fördjupat analysera frågan om ungas hälsa. Utöver att kön tydligt samvarierar med hälsa (tjejer mår sämre än killar) så ser vi även att olika former av utsatthet tydligt samvarierar med hälsa. De ungdomar som skattar sin hälsa som ganska eller mycket dålig uppger i klart högre grad än övriga att de utsatts för mobbning och orättvis behandling. Av de som mår dåligt uppger exempelvis 45 % att de utsatts för mobbning (enstaka gånger eller under en längre period) under de senaste sex månaderna, medan andelen bland övriga är 17 %. De har även utsatts för otrygga situationer i högre grad, och känner sig mindre trygga på olika platser i kommunen. Vi ser också att de unga som skattar sin hälsa som sämre också i högre grad än övriga har olika psykosomatiska symptom flera gånger i veckan eller oftare.

Vi ser också att ekonomiska förutsättningar samvarierar med ungas hälsa. Bland unga som kategoriseras som resurssvaga⁹ skattar 51 % sin hälsa som mycket eller ganska bra, jämfört med 75 % bland övriga unga. Resurssvaga unga har även i högre grad än övriga regelbundna psykiska och somatiska besvär. Det framkommer också att unga hbtq-personer¹⁰ samt unga som har någon form av funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom skattar sin hälsa som sämre än övriga, och har i högre grad regelbundna psykiska och somatiska besvär. Även unga med utländsk bakgrund¹¹ skattar sin hälsa som sämre än de med helt svensk bakgrund. Skillnaden är dock mindre.

6 De som svarat att de själva och/eller minst en förälder är född utanför Sverige

7 De som svarat att de själva och/eller minst en förälder är född utanför Europa

8 Centralort: Varberg centrum, Södra Näs, Träslövsläge, Gamla Köpstad, Träslöv, Breared, Mariedal, Apelviken, Trönninge, Bläshammar, Håsten, Holmagärde, Varberg söder, Brunnsberg, Lugnet, Öster, Karlberg, Sörse, Ej centralort: Veddige, Derome, Bua, Värö, Tvååker, Rolfstorp, Skällinge, Karl-Gustav, Tvååkers omland, Hunnestad, Gödestad, Tångaberg, Årnäs

9 De som svarat att de är mycket eller ganska missnöjda med sin egen ekonomi, att de är mycket eller ganska oroliga för sina föräldrars ekonomi och/eller att det hänt att de inte kunnat köpa saker som många andra i deras ålder gör

10 De som svarat att de har en annan sexualitet än heterosexuell och/eller att de har en annan könsidentitet än kille/tjej

11 De som svarat att de själva och/eller minst en förälder är född utanför Sverige

